UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT ION CREANGĂ DIN CHIȘINĂU

USACI Doina **SADOVEI Larisa**

POLITICI DE EDUCAȚIE ȘI FORMARE PROFESIONALĂ INIȚIALĂ ȘI CONTINUĂ

Chișinău, 2024

Aprobat la ședința catedrei Științe ale Educației și Management din 22.03.23 , Proces-verbal nr. 7.

Aprobat la ședința Comisiei de asigurare a calității a facultății Științe ale Educației din 20.04.2023, , Proces-verbal nr. 6.

USACI Doina
doctor în științe, conferențiar universitar,
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

SADOVEI Larisa
doctor în științe, conferențiar universitar,
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”
din Chișinău

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Usaci, Doina.
Politici de educaţie şi formare profesională iniţială şi continuă / Usaci Doina, Sadovei Larisa ; Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chişinău. – Chişinău : [S. n.], 2024 (CEP UPSC). – 84 p. : fig., tab.
Cerinţe de sistem: PDF Reader.
ISBN 978-9975-46-973-9 (PDF).
378.091
U-89

Tipar executat la Centrul Editorial-Poligrafic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, str. Ion Creangă, nr. 1, MD-2069

Unități de conținut

Tema 1. Reformele impuse de procesul Bologna: realizări și restanțe…….…….. 5
1.1. Istoricul și evoluția Procesului Bologna…..……..... **5**
1.2. Principii de bază ale Procesului de la Bologna..... **8**
1.3. Reformele impuse de Procesul Bologna: realizări și restanțe.... **12**
1.4. Restanțe la reformele impuse de Procesul Bologna..... **15**
1.5. Strategii de popularizare a domeniului Pedagogic, de care a responsabil ME..... **15**
Tema 2. Politici în învățământul superior: acces, relevanță și angajabilitate..... 18
2.1. Competențe în schimbare în Europa..... **19**
2.2. Noi provocări și reforme în învățământul superior..... **20**
2.3. Elemente noi în organele de guvernare..... **20**
2.4. Asigurarea calității studiilor universitare..... **21**
2.5. Managementul calităţii…….……..…… **21**
2.6. Sistemul de management al calităţii SMC…….…… **22**
2.7. Asigurarea calității prin mobilitățile de studii…….…… **24**
Tema 3. Politici de educație și formare profesională inițială și continua…… 26
3.1. Politici educaționale europene…….…….. **27**
3.2. Politici educaționale naționale..... **31**
3.3. Politici educaționale sectoriale..... **35**
3.4 Atribuțiile structurilor de guvernare în domeniul educației…... **36**
3.5. Documente de politici publice..... **38**
3.6. Politici de educație în formarea profesională continuă..... **42**
Tema 4. Politici de formare profesională și de cercetare în învățământul superior internațional..... 49
4.1. Universitatea Cambridge…….……**49**
4.2. Sistemul educațional în Coreea de Sud…….. **53**
4.3. Sistemul educațional în Japonia……. **58**

4.4. Sistemul francez de învățământ..... **60**
Tema 5. Priorități în procesul educațional din Republica Moldova: politici și management…….. 64
5.1. Priorități în procesul educațional din Republica Moldova: politici și management…….. **65**
5.2. Internaționalizarea învățământului superior..... **82**

TEMA 1.
REFORMELE IMPUSE DE PROCESUL BOLOGNA: REALIZĂRI ȘI RESTANȚE

Competenţe:

- Identificarea, analiza şi rezolvarea problemelor specifice managementului educaţional, promovând principiile și obiectivele Procesului Bologna, implicit, reformele realizate conform acestora.
- Interpretarea noilor orientări legislative din perspectiva reformei învăţământului.
- Cunoașterea obiectivelor strategice generale ale învăţământului superior în rezultatul aplicării Procesului Bologna.

1.1. Istoricul și evoluția Procesului Bologna

Istoricul și evoluția Procesului Bologna/SEIS II

- la 25 mai 1998, miniștrii responsabili de învățământ superior din Franța, Italia, Marea Britanie și Germania au semnat Declarația de la Sorbona.
- La 19 iunie 1999, miniștrii din 30 de state au afirmat intenția de a susține și promova idea creării Spațiului European al Învățământului Superior până în anul 2010, prin semnarea la Bologna, a declarației cu același nume.
- La 19 mai 2001, 33 de miniștri se întâlnesc la Praga și, în vederea realizării demersului formulat la Bologna, au detrminat obiective noi.
- Conferința de la Berlin din 19 septembrie 2003 – miniștrii au considerat necesară introducerea celui de-al treilea ciclu – doctorat, în vederea asigurării unei corelări strânse dintre Spațiul

European al Învățământului Superior și Spațiul European al Cercetării într-o Europă a Cunoașterii.
- În cadrul Conferinței de la Berlin, au aderat la Procesul de la Bologna Rusia și țările ex-Iugoslave.

Istoricul și evoluția Procesului Bologna/SEIS III

- În mai 2005, la Bergen, au aderat Republica Moldova, Armenia, Azerbaidjan, Georgia și Ucraina.
- La conferința ministerială de la Londra, 2007, s-au luat măsuri pentru înființarea unui Registru al Agențiilor Europene de Asigurare a Calității în Învățământul Superior cu scopul de a crește încrederea în sistemul educational European.
- Aprilie 2009 – stabilirea priorităților pentru Spațiul European al Învățământului Superior până în 2020, în special importanța învățării pe tot parcursul vieții, creșterea accesului la educația superioară și mobilitatea.
- În martie 2010, la Viena a fost lansat Spațiul European al Învățământului Superior. Se subliniază și în noul format eforturile de a îmbunătăți mobilitatea, angajabilitatea și dezvoltarea dimensiunii sociale pentru a permite accesul tuturor la un învățământ superior de calitate.

Istoricul și evoluția Procesului Bologna/SEIS IV

- Conferința din Aprilie 2012, București, a avut ca principal mesaj acela că reforma învățământului superior poate ajuta redresarea Europei și poate genera creștere sustenabilă și locurile de muncă.
- În fața crizei economice, miniștrii s-au pus de accord asupra 3 obiective: de a oferi educație de calitate mai multor studenți, de a forma studenți mai angajabili și de a crește mobilitatea studenților.
- Cele 47 de state member au adoptat la București o nouă strategie europeană ce vizează obiectivul ca până în 2020 cel puțin 20% dintre absolvenții Europei să fi luat parte la o perioadă de studii sau training în străinătate.
- Numără astăzi 47 de state, ultima acceptată fiind Kazakhstan.

- Următoarea conferință ministerială – Armenia 2015.
  Noul scop: Îmbunătățirea calității și relevanței învățării și predării este principala misiune a învățământului superior, promovarea inovației pedagogice în mediile de învățare centrate pe student.
- 2020 – Conferința Miniștrilor - online de la Roma: progame comune si internaționalizare.

Procesul Bologna dincolo de 2020

Pe 24 iunie 2019, a *20-a aniversare a Declarației de la Bologna*, semnată în 1999 de miniștrii educației din 29 de țări europene. Aceasta a marcat începutul așa-numitului Proces de la Bologna, creând *Spațiul European de Învățământ Superior* (EHEA), care cuprinde până acum 48 de țări.

Au existat toate motivele pentru a sărbători această mare inițiativă - Spațiul european de învățământ superior este o *moștenire prețioasă,* care trebuie onorată**,** *o realizare a trecutului, precum și o promisiune pentru viitor!*

A doua zi, *Universitatea din Bologna*, în cooperare cu Observatorul Magna Charta și Asociația Universitară Europeană, a găzduit o *conferință academică*, pentru a identifica provocările viitoare importante pentru universități și rolul lor în societate. Conferința, care a atras peste *o mie de participanți* din *peste 70 de țări*, a fost concepută atât ca o *contribuție analitică,* cât și ca o contribuție la stabilirea agendei la *proiectarea Procesului Bologna în deceniile viitoare.* Lucrările acestei reuniuni au fost prezentate la reuniunea *ministerială a EEES din 19 noiembrie 2020 de la Roma*
http://bolognaprocess2019.it

1.2.Principii de bază ale Procesului de la Bologna

Procesul de la Bologna prevede:

- Structurarea studiilor universitare pe 3 cicluri de bază: licență (3 ani), master (2 ani), doctorat (3 ani).
- Impulsionarea mobilității academice – profesor și studenți.
- Recunoașterea titlurilor și calificărilor.
- Implementarea sistemului european de credite transferabile (ECTS).
- Eliberarea suplimentului la diplomă.
- Impulsionarea calității învățământului superior în baza cunoașterii, cercetării fundamentale și aplicative.
- Orientarea formării specialistului spre necesitățile pieței forței de muncă.
- Asigurarea accesului absolvenților din ciclurile de studii:
    a) La piața forței de muncă;
    b) La ciclul universitar următor.

De ce este important Procesul de la Bologna?

Procesul de la Bologna *oferă un forum* pentru dialogul cu țările europene pe marginea *reformelor din învățământul superior* și a *aspectelor legate de principiile academice comune*, cum ar fi *autonomia universităților și participarea studenților* la activitățile societății civile. Acest forum a devenit un *spațiu important pentru utilizarea diplomației informale* (soft) în relația cu țările din *Balcanii de Vest* (cu excepția Kosovo), cu țările *Parteneriatului estic,* cu *Turcia* și *Rusia* și cu multe alte țări.

Miniștrii educației au adoptat în *2018 comunicatul de la Paris,* care identifică activitățile prioritare din acest domeniu pentru următorii ani:

- *abordare incluzivă* și *inovatoare* cu privire la procesul de învățare–predare;
- *cooperare transnațională* în învățământul superior, cercetare și inovare;

- asigurarea unui *viitor durabil* prin intermediul învățământului superior.

În cadrul Conferinței ministerială de la Roma la *19 noiembrie 2020* a fost adoptat *„Comunicatul ministerial Roma 2020”,* care trasează obiectivele comune pentru următorul deceniu al EHEA. Prin semnarea Comunicatului, Spațiul European al Învățământului Superior (EHEA) se angajează să construiască un sistem al învățământului superior *incluziv, inovator și interconectat* până în 2030, capabil să sprijine o Europă *durabilă, unită și pașnică.*

Prioritățile EHEA pentru următorul deceniu sunt:

- intensificarea investițiilor în instituțiile de învățământ superior și sprijinirea acestora în utilizarea *tehnologiilor digitale pentru învățare*, predare și evaluare, precum și pentru comunicare academică și cercetare, dar și investițiile în dezvoltarea abilităților și competențelor digitale pentru toți;
- dezvoltarea Cadrului național de calificări compatibil cu Cadrul general al calificărilor din Spațiul european al Învățământului Superior (QF-EHEA);
- asigurarea recunoașterii automate a calificărilor academice și a perioadelor de studiu în cadrul EHEA, astfel încât studenții, cadrele universitare și absolvenții *să poată circula liber* pentru a *studia, lucra și cerceta*;
- efectuarea modificărilor legislative necesare pentru a garanta *recunoașterea automată a diplomelor în care asigurarea calității funcționează în conformitate cu Standardele și liniile directorii de asigurare a calității în Spațiul european al învățământului superior (ESG).*

De ce este important să asigurăm relevanța învățământului superior?

UE se confruntă cu un *deficit de competențe*, în special în *domeniile STIM – știință, tehnologie, inginerie și matematică* – dar și în anumite profesii *medicale* și în sectorul *educației***.**

Abordarea STEAM:

Toți studenții trebuie să obțină *competențe transversale* și *competențe-cheie* care să le permită angajarea după absolvire: *competențe digitale, a gândirii critice, a capacității de soluționare a problemelor* și a *competențelor manageriale și antreprenoriale. STEAM* promovează integrarea în programele de învățământ a *creativității* pentru a stimula *inovarea,* precum și includerea aspectelor *socioeconomice* și de *mediu.*

Liderii UE au convenit că 40 % din tinerii cu vârste între 30 și 34 de ani ar trebui să aibă o *diplomă de absolvire a învățământului superior.*

Pentru a rămâne relevant, învățământul superior trebuie:

- să promoveze ocuparea durabilă a pieței de muncă
- să favorizeze dezvoltarea personală
- să încurajeze cetățenia activă

Comisia Europeană a lansat o inițiativă de *monitorizare a absolvenților după finalizarea studiilor.* Datele colectate sunt folosite pentru a oferi *orientare profesională,* pentru a *elabora programe de învățământ superior mai relevante* și pentru a *concepe strategii instituționale și politici mai bine orientate (ex. CORELARE Nomenclatorul si clasificatorul)*

Un învățământ superior eficace și eficient:

CALITATE	FINANȚARE	CULTURĂ

1. Sistemele de învățământ superior necesită *o finanțare adecvată,* iar cheltuielile publice din învățământul superior trebuie protejate, fiind *investiții în creșterea economică.*
2. Noua *agendă a UE* pentru învățământul superior subliniază și faptul că este nevoie de *resurse umane și financiare adecvate și*

alocate eficient, precum și utilizarea stimulentelor și a sistemelor de recompensare.

3. *Îmbunătățirea condițiilor de muncă, o mai bună formare inițială și dezvoltarea profesională continuă*, precum și o mai bună *recunoaștere a excelenței* în materie de predare și cercetare sunt esențiale pentru ca Europa să poată produce, *atrage și reține* personalul universitar de înaltă calitate de care are nevoie.
4. Ce face UE pentru a promova eficacitatea și eficiența în învățământul superior?

   Prin sprijinul acordat cooperării în materie de cercetare și politici, Comisia ajută statele membre să elaboreze *modele eficiente de guvernanță și finanțare a învățământului superior.*

   În *perioada 2014-2020, 17 state membre ale UE* au investit fonduri structurale și de investiții europene (ESI) în învățământul superior. În total, *5,2 miliarde EUR* din Fondul social european (FSE) au fost utilizate pentru *formarea persoanelor, reformarea programelor și adaptarea educației la piața muncii.*
5. În ceea ce privește asigurarea calității, *standardele și orientările pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior* au stabilit un cadru comun care să garanteze asumarea responsabilității la nivel european, național și instituțional. *Registrul european pentru asigurarea calității (EQAR)* în învățământul superior contribuie la dezvoltarea unei dimensiuni europene cu privire la asigurarea calității.

1.3.Reformele impuse de PROCESUL BOLOGNA: realizări și restanțe

Consiliul European extraordinar de la Lisabona (martie 2000): spre o Europă a inovației și a cunoașterii Recomandarea Comitetului de Miniștri privind asigurarea educației de calitate.

Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui sistem european de credite pentru educație și formare profesională (SECEFP). (2009/C

Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională.(2009/C 155/01-155/02)

Recomandarea Comitetului de Miniștri privind educația copiilor romi/țigani în Europa.

Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului cu privire la competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2006/962/CE)

Carta Consiliului Europei privind educația pentru cetățenie democratică și educația pentru drepturile omului.

Fiind parte a Procesului Bologna din 2005, pe parcursul a 11 ani Republica Moldova implementează obiectivele acestuia în sistemul naţional al învăţământului superior şi participă la asigurarea competitivităţii şi atractivităţii învăţământului superior european prin compatibilizarea sistemelor naţionale şi constituirea Spaţiului European Comun al Învăţământului Superior.

În acest sens, avem obligația de a realiza anumite obiective Bologna prin desfășurarea reformelor, inclusiv:

1. Ajustarea legislaţiei din domeniu la rigorile europene - a fost elaborat şi aprobat *Codul educației* și un șir de *regulamente, ordine și dispoziții* de implementare a acestuia.
2. Implementarea *noii structuri a învăţământului superior pe trei cicluri universitare: licenţă, master și doctorat* şi au fost elaborate programe de studii superioare de licenţă, cu o durată de 3-4 ani;

studii superioare de master, cu o durată de 1,5-2 ani și studii superioare de doctorat, cu o durată de 3 ani**.**

3. Pentru implementarea *uniformă* a cadrului normativ al formării profesionale la nivel național - european, formarea universitară în RM se realizează în baza unui Nomenclator, elaborat în baza recomandărilor *Clasificatorului Internațional Standard al Educației*, aprobat de Comisia europeană. Acest Nomenclator reprezintă o ierarhie pe patru niveluri constituită din *domenii fundamentale științifice* (cel mai înalt nivel)*, domenii generale de studiu* (al doilea nivel)*, domenii de formare profesională* (al treilea nivel) și specialități.
4. Este implementat *Sistemul European de Credite Transferabile* (*European Credit Transfer and Accumulation System* – ECTS), în toate instituţiile de învățământ superior din ţară.
5. În scopul asigurării transparenţei titlurilor/ calificărilor şi actelor de studii, tuturor absolvenţilor din învățământul superior din republică li se eliberează, cu titlu obligatoriu şi gratuit, *Suplimentul la Diplomă* de model european, completat în două limbi: română şi engleză.
6. În contextul *asigurării calităţii*, au fost realizate mai multe activităţi la nivel național și instituţional. Instituţiile de învățământ superior din republică au constituit structuri proprii de management al calităţii, elaborează şi implementează manuale de management al calităţii, sunt create mecanismele de control intern al calităţii.
7. Este creată și activează Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional. Pentru reconceptualizarea planului de admitere la Științe ale educației Ministerul educației a solicitat ANACIP evaluarea externă a tuturor programelor de studii de licență la acest domeniu, în total 116 programe în 8 universități. Evaluarea externă a acestor programe va fi susținută financiar din resursele ANACIP.

Astfel, în baza acestor evaluări vor fi revizuite propunerile pentru Comanda de stat la acest domeniu.

Ulterior, sunt planificate aceleași acțiuni pentru acreditarea altor domenii, inclusiv, *Ştiinţe economice*, *Ştiinţe agricole, Inginerie, tehnologii de prelucrare, arhitectură şi construcţii.*

8. Implementarea *principiilor autonomiei universitare*, inclusiv prin instituţionalizarea autonomiei financiare a instituțiilor de învățământ superior.
9. Pentru asigurarea *participării studenților la guvernarea universitară,* Ministerul Educației a aprobat *Regulamentul–cadru cu privire la organizarea și funcționarea structurilor de autoguvernanță studențească*, care a contribuit la înființarea și dezvoltarea organizațiilor studențești în majoritatea universităților.
10. Pentru asigurarea *responsabilităţii publice* a instituţiilor de învăţământ superior, este instituit în majoritatea universităților *Consiliul pentru Dezvoltare Strategică Instituțională*, care monitorizează, evaluează eficienţa utilizării resurselor financiare şi prezintă senatului pentru aprobare proiectul bugetului instituţiei de învăţământ.
11. Elaborarea *Cadrului Naţional al Calificărilor* (CNC), compatibil cu Cadrul European al Calificărilor (EQF – European Qualifications Framework) pentru *66 domenii de formare profesională,* care includ *114 programe de formare profesională la 3 cicluri universitare.*

Blocaje în implementarea obiectivelor Procesului Bologna: rezistenţa la schimbare, insuficienţa resurselor: timp, finanţe, resurse umane, complexitatea problemelor, management financiar ineficient etc.

1.4.Restanțe la reformele impuse de Procesul Bologna

1. Crearea unui sistem de evidență a angajării în câmpul muncii a absolvenților.
2. Asigurarea unei *sinergii reale* a învățământului superior și cercetarea.
3. Asigurarea relevanţei programelor universitare, în vederea asigurării conexiunii programelor/cursurilor universitare cu cele preuniversitare, precum şi cu programele interdisciplinare
4. Elaborarea unui mecanism de admitere în învățământul superior *pedagogic* orientat spre motivarea candidaţilor cu performanţe înalte la învăţătură şi cu calităţi vocaţionale pentru cariera de pedagog şi finanţarea din contul resurselor bugetare, cu obligativitatea ulterioară de activitate conform repartizării Ministerului Educaţiei.

1.5.Strategii de popularizare a domeniului Pedagogic, de care e responsabil ME

1. În acest an planul de admitere la domeniul Științe ale educației prevede *1631 de locuri cu finanțare bugetară în învățământul superior*, studii superioare de licență în domeniul de formare profesională ce pregătește cadre didactice pentru învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal. Aceste locuri sunt oferite pentru mai multe specialități, în total 21, Matematică, Informatică, Fizică, Chimie, Biologie, Geografie, Limbi și literaturi etc. Pe lângă mono specialitățile pedagogice menționate, universitățile din Republica Moldova oferă formare profesională combinată la ciclul I, studii superioare de licență. Totodată, universitățile oferă și 923 de locuri cu finanțare bugetară la programe de master în domeniul Științe ale educației.

2. Conform cadrului normativ în vigoare (Hotărîrea Guvernului nr. 1009 din 01.09.2006), persoanele înmatriculate la domeniul *Științe ale educației beneficiază de burse majorate.* Astfel:

- Cuantumul bursei de studii la specialitățile profilurilor pedagogic, agrar și medical a fost majorat cu 20 la sută față de mărimea bursei prevăzute conform legislației în vigoare;
- Cuantumul bursei de studii pentru studenții ciclului I din ultimul an de studii de la specialitățile profilurilor pedagogic, agrar și medical a fost majorat cu 40 la sută față de mărimea bursei prevăzute conform legislației în vigoare;
- Conform legislației în vigoare, înscrierea la concursul de admitere în ciclul I – studii superioare de licență, la specialitățile din domeniu general de studiu Științe ale educației se va efectua, în mod prioritar, în baza recomandărilor la studii eliberate de către direcțiile de învățământ ale autorităților administrației publice locale și din rândul candidaților ce provin din familii de cadre didactice (unul sau ambii părinți);

  Absolvenții de la specialitățile pedagogice se bucură de facilități și la angajarea în instituțiile de învățământ general. Potrivit legislației în vigoare (Hotărîrea Guvernului nr.802 din 29 octombrie 2015), cadrele didactice tinere beneficiază de:
  - achitarea indemnizației unice, în primii 3 ani de activitate, în mărime de 30 mii lei pentru tinerii specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior pedagogic, încadrați în instituțiile de învățământ în anul absolvirii prin repartizare de către Ministerul Educației;
  - compensarea lunară a cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ, a costului pentru 30 kw de energie electrică și compensarea anuală a energiei termice, în primii trei ani de activitate, precum și de alte facilități.

3. Totodată, ME realizează politici de *responsabilizare a beneficiarilor de studii cu finanțare bugetară.*

Actualmente, este elaborat și propus Guvernului spre aprobare proiectul de hotărîre de Guvern pentru modificarea și completarea *Hotărîrii Guvernului nr. 923 din 4 septembrie 2001* cu privire la plasarea în cîmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățământ superior și mediu de specialitate de stat.

Astfel, instituțiile de învățămînt superior publice vor încheia anual cu studenții ciclului I și II, care își fac studii cu finanțare bugetară, contracte privind instruirea și plasarea acestora în cîmpul muncii după absolvire în funcție de necesitățile statului. Contracte vor fi încheiate și cu studenții care au fost admiți la studii cu achitarea taxei, dar au obținut prin concurs în următorii ani de studii un loc cu finanțare bugetară.

TEMA 2.
POLITICI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR: ACCES, RELEVANȚĂ ȘI ANGAJABILITATE

Competențe:

- Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor si programelor din domeniul științelor educaţiei.
- Aplicarea normelor din Legi, Hotărâri de Guvern, decizii ale Ministerului, Educației, Culturii și Cercetării.
- Cunoașterea statutului cadrelor științifico-didactice în învățământul superior.
- Înțelegerea importanței mobilității și cooperării în învățământul superior.
- Componența Sistemului de management al calităţii.

Învățământul superior, cercetarea și inovarea joacă un rol fundamental în progresul societății, or, formarea capitalului uman cu înaltă calificare a cetățenilor implicați, de care Europa are nevoie, generează creștere economică și prosperitate.

Viziunea Comisiei Europene pentru 2025 - Spațiu european al educației, în care persoanele care învață să poată circula liber: „Un continent în care: 1. perioadele petrecute în alt stat membru – pentru studii sau muncă – și 2. cunoașterea a două limbi străine să fie la ordinea zilei, unde oamenii se simt europeni și se bucură cu adevărat de patrimoniul cultural al Europei".

Comisia Europeană lucrează în prezent la trei priorități care vor stimula mobilitatea și schimburile de studenți:

- rețea a universităților europene
- recunoașterea reciprocă automată a diplomelor
- legitimație europeană de student

2.1.Competențe în schimbare în Europa

Tendințe în structura economică europeană:

1. *scădere* continuă a ocupării forței de muncă în *sectoarele de producție*, cu o *creștere* a ocupării forței de muncă în *servicii.*
2. O concentrare în UE pe activități *„high-end”*, intensive în cunoștințe, precum cercetare și dezvoltare, marketing și vânzări - necesită forță de muncă înalt calificată.
3. O nevoie tot mai mare de *abilități legate* de dezvoltarea și implementarea soluțiilor, tehnologiei și serviciilor *ecologice.*
4. Un anumit grad de *polarizare a tipurilor de locuri de muncă* la nivel de sector, în special în domenii precum *distribuția* și *transporturile*, cu ocuparea forței de muncă crescută atât în *posturi cu calificare înaltă,* cât și în posturi cu *calificare scăzută* care nu pot fi transferate cu ușurință. Există o scădere generală a cererii de *lucrători manuali calificați***,** deoarece îmbunătățirile productivității reduc nevoile de ocupare a forței de muncă.

Revolutia din piata fortei de munca

Lista celor mai cerute abilitati in 2015 fata de cele mai cerute abilitati din 2020

Poz.	TOP 10 abilitati in 2015	TOP 10 abilitati in 2020
1.	Rezolvarea problemelor complexe	Rezolvarea problemelor complexe
2.	Coordonarea cu ceilalti	Gandire critica
3.	Managementul personalului	Creativitate
4.	Gandire critica	Managementul personalului
5.	Negociere	Coordonarea cu ceilalti
6.	Controlul calitatii	Inteligenta emotionala
7.	Orientarea pe servicii	Evaluarea si luarea deciziilor
8.	Evaluarea si luarea deciziilor	Orientarea pe servicii
9.	Ascultarea activa	Negociere
10.	Creativitate	Flexibilitate cognitiva

SURSA: World Economic Forum

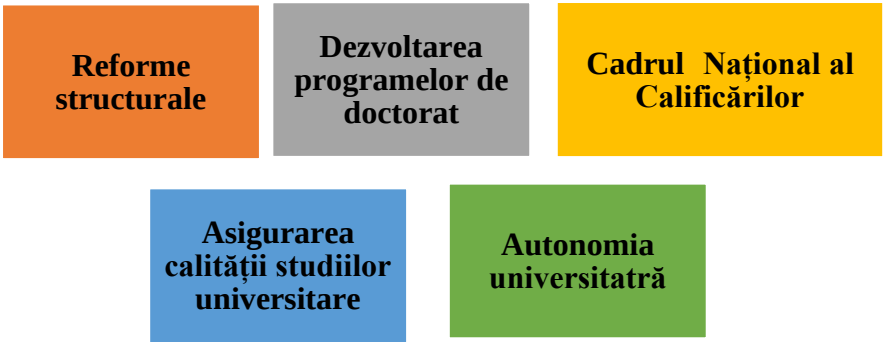
Cum va arăta angajatul perfect în viitor?

Lista abilităților din ce în ce mai căutate de angajatori și a celor pe cale de dispariție

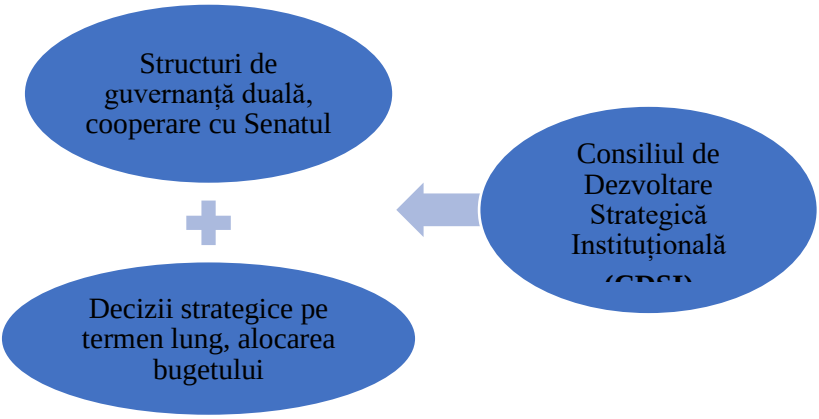
Poz.	Abilități la mare căutare	Abilități tot mai puțin căutate
1.	Gândire analitică și inovare	Dexteritate, rezistență, precizie
2.	Învățare continuă, strategii de învățare	Abilitatea de a memora
3.	Creativitate, originalitate, inițiativă	Managementul resurselor financiare și materiale
4.	Programare și design tehnologic	Instalații tehnice și mentenanță
5.	Gândire critică și analiză	Scris, citit, ascultare activă
6.	Rezolvarea problemelor complexe	Managementul personalului
7.	Leadership și influență socială	Controlul calității și al siguranței
8.	Inteligență emoțională	Time management, coordonare
9.	Raționament, rezolvarea problemelor	Abilități vizuale, auditive, de vorbire
10.	Analiza sistemelor și evaluare	Utilizarea tehnologiei, monitorizare și control

SURSA: **Future of Jobs Report 2018, World Economic Forum**

2.2.Noi provocări și reforme în învățământul superior



2.3. Elemente noi în organele de guvernare



2.4.Asigurarea calității studiilor universitare

Dezvoltarea mecanismelor interne și externe de asigurare a calității (QA) este una dintre cele mai importante priorități în învățământul superior european.

Toate statele membre ale UE au acum agenții de asigurare a calității independente, care lucrează în conformitate cu standardele și orientările europene (ESG).

Cu toate acestea, atât sistemele de calitate interne, cât și cele externe din Europa au avut tendința să se concentreze pe acreditarea programelor în raport cu standardele minime, mai degrabă decât pe promovarea excelenței și explorarea modalități noi și inovatoare de a asigura calitatea și relevanța programelor.

2.5.Managementul calităţii

- *Asigurarea calităţii* este ansamblul activităţilor planificate şi sistematic implementate pentru a furniza

încrederea că un produs, serviciu va satisface cerinţele de calitate.

- *Sistemul calităţii* poate fi definit ca ansamblul structurilor organizatorice, procedurilor, proceselor şi resurselor necesare pentru implementarea managementului calităţii.

Managementul calităţii reprezintă ansamblul activităţilor generale de management, care determină politica în domeniul calităţii, obiectivele şi responsabilităţile.

Procesele de bază caracteristice instituţiilor de învăţământ superior asupra cărora se orientează SMC sunt:

Admiterea

Asigurarea calităţii curricula

Procesul de predare – învăţare – evaluare - cercetare

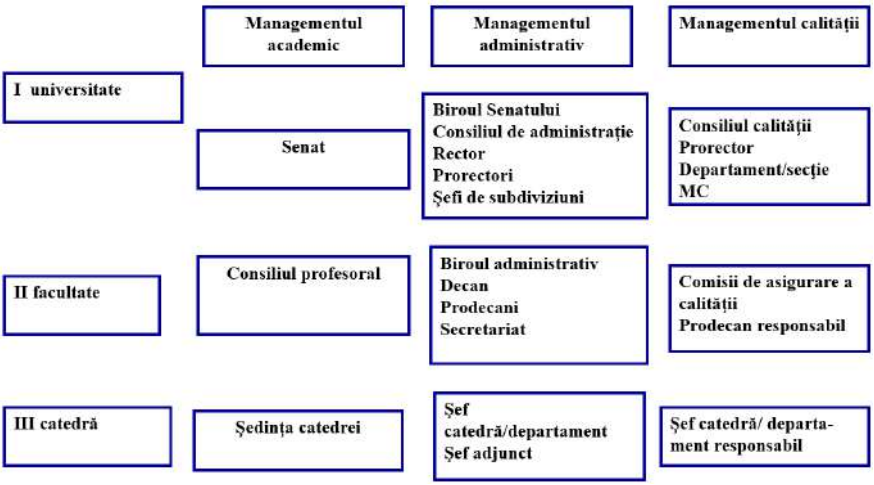
Dimensiunea socială

2.6.Sistemul de management al calităţii SMC

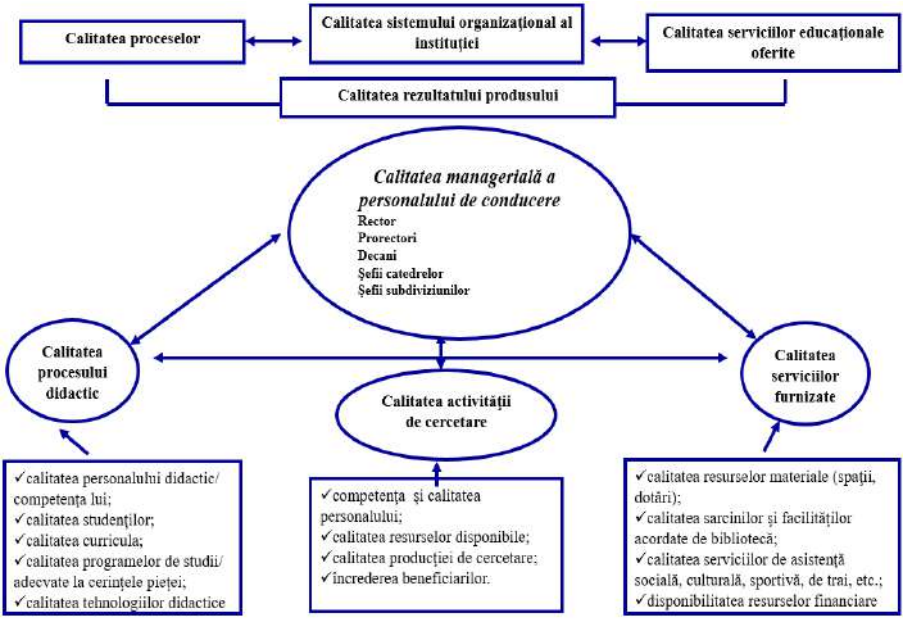
SMC presupune:

- orientarea spre satisfacerea cerinţelor şi aşteptărilor studenţilor, angajatorilor şi celorlalte părţi interesate;
- atitudinea proactivă a conducerii instituţiei în problema calităţii;
- îmbunătăţirea continuă a proceselor educaţionale şi cercetare;
- implicarea şi conştientizarea personalului;
- identificarea unor indicatori relevanţi ai calităţii şi introducerea de mecanisme de evaluare internă a acestora;
- documentarea sistemului în vederea furnizării de dovezi obiective care să creeze încredere.

Sistemul de management al calităţii



Calitatea instituției de învățământ



Cultura calităţii în instituţiile de învăţământ superior presupune:

- ✦ responsabilitatea întregii comunităţi academice pentru calitatea serviciilor oferite;
- ✦ dorinţa de a se angaja într-un proces de autoevaluare permanentă;
- ✦ asigurarea transparenţei şi acţionarea în baza unui set de documente

normativ-reglatorii clare, ce vor conţine un set de proceduri specifice;

- ✦ responsabilitatea explicită pentru controlul calităţii sectorului profesional;
- ✦ angajarea clară în diseminarea bunelor practici;
- ✦ acţiuni prompte din partea managerilor pentru corecţia neconformităţilor.

2.7.Asigurarea calității prin mobilitățile de studii

La întâlnirile din Leuven și Louvain-la-Neuve din aprilie 2009, miniștrii educației din țările participante la Procesul de la Bologna au convenit asupra obiectivului ca 20% dintre cei care absolveau EHEA să finalizeze un studiu în străinătate - o modalitate de a-și dezvolta competențele și a se pregăti pentru munca într-o economie din ce în ce mai europenizată și globalizată.

Programul Erasmus sprijină mobilitatea pe termen scurt sau „de credite ECTS", pentru unul sau două semestre în care studenții studiază sau desfășoară stagii în companii sau alte organizații dintr-o altă țară participantă.

„Mobilitatea pentru diplome" se referă la studenții care urmează un curs complet de diplomă într-o altă țară.În ultimii ani, s-a înregistrat o creștere a mobilității pentru diplome în Europa, în special la nivel de master.

Franța, Germania și Marea Britanie se remarcă prin combinarea nivelurilor ridicate de mobilitate de intrare cu niveluri relativ scăzute de mobilitate de ieșire. În contrast, unele țări din Europa Centrală și de

Est, au rate ridicate de mobilitate de ieșire și rate scăzute de mobilitate de intrare**.**

De ce sunt importante mobilitatea și cooperarea în învățământul superior?

Studiile sau stagiile de formare urmate în străinătate ajută la dezvoltarea capacității profesionale și a competențelor sociale și interculturale și la creșterea șanselor de inserție profesională.

În urma acestei experiențe de mobilitate, 93% declară că înțeleg mai bine valorile altor culturi după perioada lor de mobilitate, 91% își îmbunătățesc competențele lingvistice, iar 80% consideră că și-au îmbunătățit competențele profesionale.

În studiul privind impactul parteneriatelor strategice Erasmus+ din învățământul superior s-a constatat că proiectele de cooperare Erasmus+ ajută majoritatea universităților participante să fie mai bine pregătite pentru transformări calitative, iar proiectele la nivelul UE contribuie la sporirea incluziunii sociale și a nediscriminării.

Structura licență – master - doctorat, cât și progresele privind asigurarea calității au facilitat mobilitatea studenților și a personalului didactic și au consolidat instituțiile și sistemele de învățământ superior.

Instrumente de mobilitate și de asigurare a calității în Europa: Sistemul european de acumulare și transfer al creditelor de studii (ECTS), Suplimentul la diplomă și Registrul european pentru asigurarea calității în învățământul superior (EQAR).

TEMA 3.
POLITICI DE EDUCAȚIE ȘI FORMARE PROFESIONALĂ INIȚIALĂ ȘI CONTINUĂ

Competențe:

- Deținerea cunoștințelor despre politicile europene și naționale în domeniile educației, formării profesionale inițiale si continue.
- Cunoașterea și proiectarea principalelor acțiuni cu privire la formarea profesională a cadrelor didactice, în baza politicilor europene și naționale.
- Înțelegerea necesității cunoaşterii legislaţiei din domeniile educaţiei, formării profesionale inițiale si continue şi aplicarea corectă a acesteia.
- Familiarizarea cu Cadrul legislativ de organizare şi funcţionare a unităţilor educaționale și de formare profesională.
- Studierea atribuțiilor structurilor de guvernare în domeniul educației.

Obiectul de studiu:

- *În sens direct, concret, POLITICA EDUCAŢIONALĂ* se implementează prin decizii obiectivate în documente oficiale *(strategii, programe, realizate prin legi, hotărâri de guvern, regulamente ministeriale, decrete* etc.).
- *În sens general, POLITICA EDUCAŢIONALĂ* poate fi asimilată cu planurile sau programele de studii, concepute şi aplicate global sau sectorial, inclusiv la nivelele de politici ale universităţii, ale facultății, școlii doctorale.

Tipuri de Politici educaționale:

- Politici educaționale europene
- Politici educaționale naționale

- Politici educaționale sectoriale
- Politici educaționale intersectoriale

3.1. Politici educaționale europene

Consiliul European extraordinar de la Lisabona (1997, martie 2000): spre o Europă a inovației și a cunoașterii

- Recomandarea Comitetului de Miniștri privind asigurarea educației de calitate;
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională;
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului UE cu privire la competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții;
- Carta Consiliului Europei privind educația pentru cetățenie democratică și educația pentru drepturile omului.

Convenţia de la Lisabona (1997) cu privire la recunoaşterea diplomelor obţinute în învăţământul superior în statele din regiunea Europei:

- *Acces* - dreptul candidaţilor de a depune cereri pentru admiterea în sistemul de învăţământ superior.
- *Admiterea* - permite solicitanţilor calificaţi să-şi continue studiile în instituțiile şi programele respective ale învăţământului superior;
- *Evaluarea* (instituţiilor sau programelor) - determinarea *calităţii* educaţiei într-o instituţie sau program de învăţământ superior.
- *Durata studiilor* - orice parte componentă a programului de învăţământ superior, care a fost evaluate şi documentată şi, în cazul unui program incomplet, reprezintă o *achiziţie* semnificativă de cunoştinţe şi aptitudini.

- *Calificările de învăţământ superior* - orice *titlu, diplomă sau alt certificat* eliberat de un organ competent, prin care se atestă finalizarea cu succes a unui program de învăţământ superior.
- *Recunoaştere* - o confirmare formală de către un organ competent a valorii unei calificări educaţionale străine în vederea accesului la activităţi educaţionale şi/sau de muncă.

În cazul în care competenţa de a lua decizii în problema recunoaşterii revine instituţiilor de învăţământ superior, fiecare Parte va transmite textul prezentei Convenţii către acele instituţii şi va întreprinde toate măsurile pentru încurajarea aplicării favorabile a prevederilor sale.

Declarația de la Barcelona și Tratatul de la Lisabona prevăd însușirea a cel puțin două limbi străine în afara limbii materne, în scopul integrării europene și asigurării mobilității profesionale și culturale.

Educaţia interculturală presupune:

- recunoașterea diversității reprezentărilor, referinţelor şi valorilor;
- dialogul şi schimbul între persoanele ale căror referinţe sunt diverse, multiple şi, adesea, divergente;
- o dinamică şi o relaţie dialectică de schimbări reale şi potențiale, în spațiu şi timp.

Odată cu educația interculturală, culturile şi identităţile se transformă şi fiecare participă la transformarea altor culturi.

Consiliul European extraordinar de la Lisabona (martie 2000): spre o Europă a inovației și a cunoașterii:

Scopul - revigorarea politicilor comunitare, pe fondul climatului economic pentru o nouă generație în statele membre.

Măsuri pe termen lung pe baza acestei perspective:

- *Provocarea tehnologică* - TIC reprezintă atât o *provocare* majoră, cât și o *oportunitate* semnificativă pentru crearea de locuri de muncă

- *societate bazată pe cunoaștere* - dacă oamenii vor să participe la economia țării, nivelul lor de educație trebuie să fie *suficient de ridicat. Europa trebuie să ridice nivelul de educație LLL*
- *Crearea unei Europe mai competitive* - este important să îmbunătățim condițiile de *cercetare* și să creăm un climat mai favorabil antreprenoriatului, prin *reducerea costurilor și birocrației.*
- *Integrarea piețelor financiare și coordonarea politicilor macroeconomice.* Potențialul *monedei euro* trebuie să ofere o oportunitate de integrare a piețelor financiare europene - piețele de capital de risc sunt vitale pentru dezvoltarea IMM-urilor (într. mici si mijlocii)
- *Modernizarea și consolidarea modelului social european.* Integrarea socială va fi promovată prin încurajarea muncii, garantarea unor sisteme de pensii viabile - într-un moment în care populația europeană este descrisă ca „îmbătrânită", garantarea stabilității sociale.

Recomandarea CE din 19.12.2016 privind parcursurile de actualizare a competențelor: noi oportunități pentru adulți

Recomandă statelor membre:

În conformitate cu legislația, circumstanțele și resursele disponibile la nivel național și în strânsă cooperare cu partenerii sociali și cu furnizorii de formare profesională:

1. *Să ofere adulților* cu un nivel scăzut de competențe, cunoștințe și aptitudini, formare de un nivel înalt profesional;
2. *Să furnizeze o ofertă de lucru* conform formării profesionale;
3. *Să formeze mecanisme* de validare a *învățării non-formale și informale* pentru a evalua și atesta *cunoștințele, aptitudinile și competențele dobândite;*
4. *Să furnizeze servicii de orientare* și/sau mentorat pentru a sprijini progresele cursanților de-a lungul tuturor etapelor procesului de actualizare a competențelor.

Rome ministerial communiqué, 19 november 2020

- *spațiu european de învățământ superior* (EHEA) mai *incluziv, mai inovator, interconectat și mai rezistent.*
- Mulțumită *diversității culturilor, limbilor și mediilor noastre*, angajamentul nostru comun pentru *calitate, transparență și mobilitate,*
- Pandemia a arătat cât de *interdependenți* suntem și cât de *vulnerabili* putem fi.
- Pentru a ne atinge viziunea, ne angajăm să construim un EHEA incluziv, inovator și interconectat până în 2030, capabil sprijinirea unei Europe durabile, coezive și pașnice:
- *Incluziv,* deoarece fiecare student va avea acces echitabil la învățământul superior și va fi pe deplin sprijinit în finalizarea studiilor și pregătirii;
- *Inovator,* deoarece va introduce metode noi și mai bine aliniate de învățare, predare și evaluare și practici, strâns legate de cercetare;
- *Interconectate,* deoarece cadrele și instrumentele noastre comune vor continua să faciliteze și să îmbunătățească internaționalul cooperare și reformă, schimb de cunoștințe și mobilitate a personalului și studenților.

Plurilingvismul este o valoare europeană conform căreia toate limbile reprezintă moduri la fel de valoroase de comunicare şi exprimare a identității, având la bază toleranța şi acceptarea diferențelor şi a minorităților.

În conformitate cu canoanele Consiliului Europei cuprinse în Carta europeană a plurilingvismului, o societate plurilingvă este alcătuită din indivizi care sunt în majoritate plurilingvi sau multilingvi, spre deosebire de o societate multilingvă care poate fi alcătuită din indivizi monolingvi, dar vorbitori de limbi diferite.

3.2. Politici educaționale naționale

- Acordul de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană (educație)
- STRATEGIA de dezvoltare „EDUCAŢIA-2030”
- CODUL EDUCAȚIEI NR. 152/ 2014
- HG nr. 482/2017 cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională şi al specialităţilor în învățământul superior
- HG nr. 1007/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III
- HG nr. 80/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea ciclului II – studii superioare de master
- HG nr. 343/2020 Cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare bugetară a instituţiilor publice de învăţământ superior

Acordul de Asociere RM – UE

Capitolul 23. Cooperarea în materie de învățământ, formare, multilingvism, tineret și sport

Părțile cooperează pentru a promova învățarea pe tot parcursul vieții și pentru a încuraja cooperarea și transparența la toate nivelurile educației și formării, cu un accent deosebit pe învățământul superior, inclusiv:

- promovarea învățării pe tot parcursul vieții, care este esențială pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă, permițând cetățenilor să participe pe deplin la viața socială;
- modernizarea sistemelor de educație și de formare, îmbunătățirea calității, a relevanței și a accesului la acestea;
- promovarea convergenței în învățământul superior, care derivă din procesul de la Bologna și din agenda UE privind modernizarea învățământului superior;
- (d) consolidarea cooperării academice internaționale și participarea la programele de cooperare ale UE, sporind mobilitatea studenților și a cadrelor didactice.

Strategia de dezvoltare „Educaţia-2030” oferă o diagnoză a stării actuale a sistemului de educaţie din RM, identifică principalele probleme ale sistemului, selectează și propune soluţiile cele mai potrivite pentru rezolvarea acestora:

ACCES - Declinul demografic conduce la scăderea semnificativă a populaţiei cuprinse în procesul de educaţie şi generează probleme de supradimensionare a reţelei şcolare. Totuşi, persistă probleme de acces la anumite niveluri de învăţământ.

RELEVANŢĂ - Pe piaţa muncii se atestă un dezechilibru substanţial între cerere şi ofertă, precum şi un deficit de forţă de muncă calificată. Analiza domeniilor de angajare şi a structurii şomajului indică faptul că sistemul educaţional nu este racordat suficient la cerinţele pieţei muncii şi nu oferă calificări relevante.

CALITATE. Standardele de dezvoltare a copiilor de la naştere până la maturitate şi Curricula pe niveluri au fost elaborate, dar cadrele didactice nu deţin competenţele necesare pentru a aplica eficient aceste documente de politici în proiectarea activităţii educaţionale.

Viziune strategică - Competenţe-cheie pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii:

- comunicarea în limba maternă - capacitatea de a exprima şi a interpreta concepte comunicarea în limbi străine- abilităţile de mediere şi înţelegere interculturală
- competenţa matematică şi competenţele de bază privind ştiinţa şi tehnologia - a dezvolta şi a aplica gîndirea matematică la rezolvarea diferitelor probleme în situaţii cotidiene
- competenţa digitală - utilizarea cu încredere şi în mod critic a tehnologiei informaţiei şi comunicării (TIC);
- capacitatea de a învăţa să înveți - abilitatea omului de a-şi urmări şi organiza propria învăţare, fie individual, fie în grup, conform nevoilor proprii,

- competenţe sociale şi civice îi permit fiecărei persoane să participe în mod eficient şi constructiv la viaţa socială şi profesională.
- spiritul de iniţiativă şi antreprenorial reprezintă capacitatea de a transforma ideile în acţiune.
- conştiinţa şi expresia culturală implică aprecierea importanţei expresiei culturale a ideilor și sentimentelor.

Codul educaţiei nr. 152/ 2014 stabileşte cadrul juridic al raporturilor privind proiectarea, organizarea, funcţionarea şi dezvoltarea sistemului de educaţie din RM.

TITLUL I DISPOZIŢII GENERALE: obiectul, noțiuni principale, misiunea

TITLUL II SISTEMUL DE ÎNVĂŢĂMÎNT,organizarea, evaluarea, acte de studii, managementul sistemului de învățmânt

TITLUL III ÎNVĂŢĂMÎNTUL GENERAL: de la ed. timpurie pana la liceu

TITLUL IV ÎNVĂŢĂMÎNTUL PROFESIONAL TEHNIC de trei tipuri:

a) programe de formare profesională tehnică secundară (nivelul 3 ISCED);
b) programe de formare profesională tehnică postsecundară (nivelul 4 ISCED);
c) programe de formare profesională tehnică postsecundară nonterţiară (nivelul 5 ISCED).

TITLUL V ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR structurat pe trei cicluri: PREZENTARE

a) ciclul I – studii superioare de licenţă (nivelul 6 ISCED);
b) ciclul II – studii superioare de master (nivelul 7 ISCED);
c) ciclul III – studii superioare de doctorat (nivelul 8 ISCED).

TITLUL VI ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR MEDICAL ŞI FARMACEUTIC. ÎNVĂŢĂMÎNTUL ÎN

DOMENIILE MILITĂRIEI, SECURITĂŢII ŞI ORDINII PUBLICE

TITLUL VII ÎNVĂŢAREA PE TOT PARCURSUL VIEŢII

TITLUL VIII UNITĂŢI CONEXE ŞI SERVICII ADIACENTE ÎN SISTEMUL EDUCAŢIONAL

TITLUL IX RESURSELE UMANE ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂŢĂMÂNT

TITLUL X ADMINISTRAREA SISTEMULUI DE ÎNVĂŢĂMÂNT

TITLUL XI FINANŢAREA ŞI BAZA MATERIALĂ A ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

TITLUL XII RELAŢIILE EXTERNE ŞI COLABORAREA INTERNAŢIONALĂ ÎN ÎNVĂŢĂMÎNT ŞI CERCETARE

Sistemul de învăţământ din RM este organizat pe niveluri şi cicluri în conformitate cu Clasificarea Internaţională Standard a Educaţiei (ISCED–2011):

a) **nivelul 0** – educaţia timpurie:
   – *educaţia antepreşcolară;*
   – *învăţământul preşcolar*;
b) **nivelul 1** – învăţământul primar;
c) **nivelul 2** – învăţământul secundar, ciclul I: învăţământul gimnazial;
d) **nivelul 3**:
   – *învăţământul secundar, ciclul II: învăţământul liceal;*
   – *învăţământul profesional tehnic secundar*;
e) **nivelul 4** – învăţământul profesional tehnic postsecundar;
f) **nivelul 5** – învăţământul profesional tehnic postsecundar nonterţiar;
g) **nivelul 6** – învăţământul superior, ciclul I: învăţământ superior de licenţă;

h) **nivelul 7** – învăţământul superior, ciclul II: învăţămînt superior de master;
i) **nivelul** 8 – învăţământul superior, ciclul III: învăţământ superior de doctorat.

3.3.Politici educaționale sectoriale

- Strategia sectorială de cheltuieli (educație)
- Strategia de dezvoltare a învățământului vocațional/tehnic
- Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova
- Foaia de parcurs privind internaționalizarea învățământului superior pentru anii 2020-2025
- Recomandări-cadru de inițiere și organizare a programelor comune de studii superioare

Politici educaționale per niveluri de studii

Planul-cadru - document normativ obligatoriu, fiind o componentă esențială a Curriculumului național.

- pentru învățământul primar, gimnazial și liceal
- (pe ani de studii)
- pentru studii profesionale (pe ani de studii)
- pentru studii superioare (licență+master) pentru studii de doctorat

Cadrul de referinţă al curriculumului national defineşte fundamentele conceptuale, metodologice şi praxiologice ale politicilor curriculare pentru învăţământ și are următoarele funcţii:

- de conceptualizare şi proiectare;
- de reglare şi normare;
- de orientare şi sincronizare cu tendinţele şi standardele curriculare internaţionale.

Structura curricula disciplinare include următoarele elemente:

1. Preliminarii
2. Concepţia curriculumului

3. Administrarea disciplinei
4. Unităţi de învăţare
5. Competenţe versus unități de competențe/pre-achiziţii
6. Unităţi de conţinuturi
7. Strategii didactice/activităţi de învăţare
8. Strategii de evaluare
9. Bibliografie

Curricule disciplinare pe arii curriculare

- **AC** Limba si comunicare (limba si lit. romana, limba straina, literatura universala, limbile minoritatilor nationale-bulgara, rusa, gagauza, ucraineana),
- **AC** Matematica si Stiinte (biologie, chimie, fizica, informatica, matematica, stiinte)
- **AC** Educatie Socio-umanista (geografie, istoria românilor si unviersala)
- **AC** Arte si Sport (educatie fizica, educatie muzicala, educatie plastica).

3.4.Atribuțiile structurilor de guvernare în domeniul educației

Atribuţiile GUVERNULUI în domeniul educaţiei:

a) aprobă politicile de stat în domeniul educaţiei;
b) organizează elaborarea proiectelor de acte legislative în domeniul educaţiei, le aprobă şi le prezintă Parlamentului spre examinare şi adoptare;
c) adoptă acte normative privind executarea prevederilor legislaţiei în domeniul educaţiei şi asigurarea priorităţii educaţiei;
d) aprobă structura şi efectivul-limită ale Ministerului Educaţiei, precum şi regulamentul de organizare şi funcţionare al acestuia;
e) monitorizează activitatea Ministerului Educaţiei;

f) decide asupra propunerilor Ministerului Educaţiei, ale altor autorităţi administrative centrale şi ale instituţiilor publice privind înfiinţarea, reorganizarea sau lichidarea instituţiilor publice de învăţământ special, profesional tehnic, superior şi de formare continuă;

g) *aprobă planul (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanţare de la bugetul de stat, pe meserii, specialităţi şi domenii generale de studiu, în instituţiile de învăţământ profesional tehnic şi superior***;**

h) aprobă normativele de timp şi de cheltuieli pentru organizarea şi desfăşurarea examenelor de absolvire în învăţământul gimnazial şi liceal şi primar

Atribuţiile MEC în domeniul educaţiei:

a) elaborează şi promovează politicile de stat în domeniul educaţiei şi cercetării din învăţământul superior;

b) elaborează proiecte de acte legislative şi alte acte normative în domeniul educaţiei şi cercetării în învăţământul superior şi exercită controlul de stat asupra respectării acestora;

c) realizează conducerea, monitorizarea şi evaluarea sistemului naţional de educaţie, inclusiv a cercetării în învăţământul superior;

d) efectuează estimări şi analize ale indicatorilor de randament economic şi performanţă în sistemul naţional de educaţie, pe care le publică pe pagina web oficială a Ministerului;

e) elaborează şi aprobă standardele educaţionale de stat, Curriculumul naţional şi exercită, prin intermediul instituţiilor abilitate, controlul asupra realizării acestora;

f) aprobă procedurile de evaluare a cadrelor didactice şi de conducere din învăţământ, în vederea conferirii sau confirmării gradelor didactice şi gradelor manageriale, şi asigură controlul respectării acestora;

g) gestionează programele şi proiectele naţionale şi organizează achiziţii publice de bunuri, lucrări şi servicii pentru sectorul educaţional în cadrul programelor naţionale;
h) aprobă manualele şi materialele didactice care urmează a fi utilizate în sistemul de învăţământ.

Atribuţiile autorităţilor administraţiei publice locale în domeniul educaţiei:

a) asigură respectarea legislaţiei în domeniul educaţiei în teritoriul administrat;
b) realizează conducerea, monitorizarea şi evaluarea instituţiilor de învăţământ ai căror fondatori sunt;
c) asigură colaborarea instituţiilor de învăţământ ai căror fondatori sunt cu Ministerul Educaţiei;
d) asigură funcţionarea eficientă a reţelei instituţiilor de învăţământ general ai căror fondatori sunt, în baza indicatorilor de eficacitate, eficienţă şi performanţă;
e) pot contribui la finanţarea şi dezvoltarea bazei materiale a instituţiilor de învăţământ din teritoriul administrat;
f) asigură condiţii adecvate de activitate pentru personalul didactic şi de studii pentru elevi;
g) susţin şi încurajează activitatea de formare profesională continuă a cadrelor didactice.

3.5.Documente de politici publice

Tipul documentelor de politici publice

Politicile publice sunt deciziile coordonate ale statului, care produc schimbări/ influențează societatea și economia, contribuind la soluționarea problemelor și la atingerea obiectivelor asumate într-un anumit domeniu de activitate a Guvernului.

Documentele de politici publice sunt de două tipuri – STRATEGIA și PROGRAMUL.

STRATEGIA este un document de politici publice care definește și planifică politica publică a Guvernului pe termen lung (6-10 ani) în unul sau câteva domenii de activitate a Guvernului.

PROGRAMUL este un document de politici publice pe termen mediu (3-5 ani), care derivă din strategie și, respectiv, contribuie la implementarea acesteia prin detalierea și concretizarea acțiunilor ce urmează a fi realizate într-un domeniu sau subdomeniu de activitate.

Structura documentelor de politici publice:

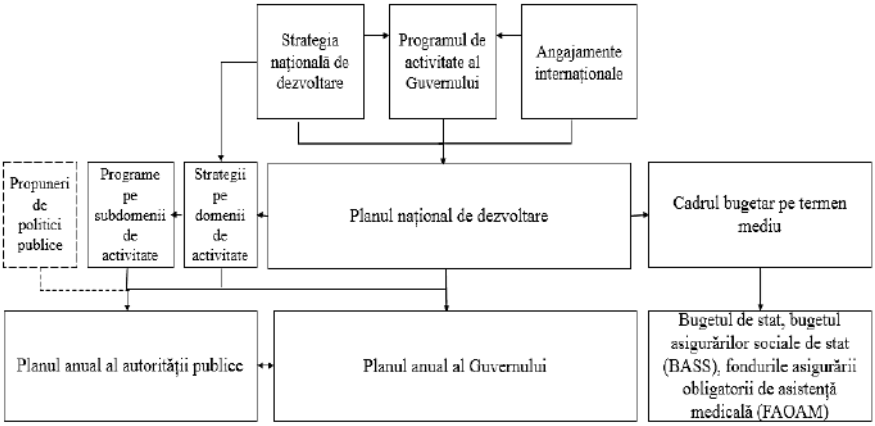
1) *Introducere* - descrierea modului în care programul va contribui la atingerea obiectivelor;
2) *Analiza situației* - descrierea problemelor din domeniul de activitate și a cauzelor acestora, inclusiv descrierea posibilelor consecințe în cazul neintervenției în soluționarea problemelor și a impactului;
3) *Obiectivele generale - rezultatele preconizate* pe domeniul dat, derivate din obiectivele și direcțiile prioritare ale strategiei;
4) *Obiectivele specifice - rezultatele specifice și măsurabile* derivate din obiectivele generale;
5) *Impact* - descrierea *efectelor pe termen lung/mediu* rezultate din implementarea politicii publice;
6) *Costuri* - estimarea resurselor financiare și nonfinanciare necesare pentru implementarea fiecărui obiectiv specific în parte;
7) *Riscuri de implementare* – anticiparea problemelor și a măsurilor de diminuare sau înlăturare;
8) *Autorități/instituții responsabile* - indicarea autorităților/ instituțiilor publice responsabile sau care contribuie la implementarea politicii, precum și a altor părți implicate în implementare;
9) *Proceduri de raportare* - descrierea metodelor de monitorizare și evaluare, indicarea autorităților/instituțiilor publice responsabile de raportare și a periodicității de monitorizare, evaluare și raportare.

Planificarea documentelor de politici publice

Documentele de planificare pe termen lung, mediu și scurt sunt:

1) Strategia națională de dezvoltare;
2) Programul de activitate al Guvernului;
3) Planul național de dezvoltare;
4) Cadrul bugetar pe termen mediu;
5) Planul anual al Guvernului;
6) Planul anual al autorității publice.

Legătura dintre documentele de politici publice și documentele de planificare:



Elaborarea documentelor de politici publice

1) Identificarea problemelor din domeniile de activitate, dar și în baza propunerilor de politici publice
2) Elaborarea conceptului documentului de politici publice, care conține:
   a) denumirea documentului;
   b) tipul documentului de politici publice care se propune a fi elaborat;
   c) problema abordată;
   d) scopul elaborării documentului de politici publice;

e) concordanța cu Strategia națională de dezvoltare, Planul național de dezvoltare, Cadrul bugetar pe termen mediu etc.;
f) perioada planificată pentru elaborarea documentului de politici publice;
g) părțile implicate;

3) Notificarea în scris a Cancelariei de Stat privind inițierea elaborării documentului de politici publice, cu prezentarea conceptului acestuia;
4) Plasarea pe pagina web a conceptului revizuit conform recomandărilor Cancelariei de Stat;
5) Scrierea proiectului documentului de politici publice în conformitate cu structura și conținutul dat;
6) Consultarea proiectului documentului de politici publice în modul stabilit de prevederile legale privind transparența în procesul decizional
7) Avizarea versiunii finale a proiectului documentului de politici publice;
8) Definitivarea și transmiterea spre aprobare Guvernului a versiunii finale a proiectului documentului de politici publice

Criteriile de evaluare a calității și conformității proiectelor documentelor de politici publice

Sfera de aplicare

1. Stabilește documentul de politici publice explicit domeniul de activitate?
2. Corespunde domeniul abordat cu prevederile prezentei hotărâri?
3. Corespunde perioada cuprinsă în documentul de politici publice cu cea prevăzută?

Relevanța

1. Este clar explicată necesitatea și importanța elaborării documentului de politici publice?

2. Descrie documentul de politici publice legătura cu Strategia națională de dezvoltare, angajamentele internaționale și cadrul normativ existent relevant domeniului sau subdomeniului abordat?

Analiza situației

1. Sunt problemele din domeniul sau subdomeniul abordat descrise și explicate clar și detaliat în documentul de politici publice?
2. Sunt descrise suficient de detaliat evoluția problemelor în timp, amploarea acestora și consecințele negative generate de acestea?

Obiective

1. Descrie documentul de politici publice o viziune clară și realizabilă a situației dorite la sfârșitul perioadei de implementare?
2. Conține documentul de politici publice obiectivele necesare pentru realizarea viziunii stabilite și soluționarea problemelor descrise?

Intervenții

Monitorizare și evaluare

Prezentarea generală

Participarea părților interesate

3.6.Politici de educație în formarea profesională continuă

Cadrul normativ actual

- Codul educației nr. 152/2014
- Hotărârea Guvernului nr. 193/2017 *pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea continuă a adulților*
- *Regulamentul cu privire la validarea educației nonformale și informale în învățământul profesional tehnic,* aprobat prin Ordinul MECC nr.65/2019
- Hotărârea Guvernului nr. 616 /2016 *pentru aprobarea Metodologiei de evaluare externă a calităţii în vederea autorizării de funcţionare provizorie şi acreditării programelor de studii şi a instituţiilor de învăţământ profesional tehnic, superior şi de formare continuă şi a Regulamentului de calcul al*

taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calităţii programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă.

- *Regulamentul privind aplicarea Sistemului european de credite transferabile ECTS în cadrul programelor de formare profesională continuă în instituțiile de învățământ superior* (aprobat prin Ordinul MEC nr. 1020 din 14.08.2023);
- *Regulamentul–cadru privind formarea profesională continuă a personalului academic universitar* (aprobat prin Ordinul MEC nr. 1019 din 14.08.2023);
- *Regulamentul privind certificarea competențelor profesionale corespunzătoare calificărilor de nivel 6 din Cadrul Național al Calificărilor, dobândite în contexte de educație nonformală și informală* (aprobat prin Ordinul MEC nr. 1021 din 14.08.2023)

Acord de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană

- Art. 122: Părțile cooperează pentru a promova învățarea pe tot parcursul vieții și pentru a încuraja cooperarea și transparența la toate nivelurile educației și formării, cu un accent deosebit pe învățământul superior.
- Art. 123: Această cooperare se concentrează, printre altele, asupra următoarelor domenii: (a) promovarea învățării pe tot parcursul vieții, care este esențială pentru *creșterea economică și ocuparea forței de muncă, permițând cetățenilor să participe pe deplin la viața socială.*

Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014

- Art.126
  - *Educația generală a adulților* este o parte a sistemului de formare continuă a adulților, prin care se înțelege orice proces de educație formală, nonformală și informală care asigură dezvoltarea adulților pe tot parcursul vieții sub aspect cultural socioeconomic, tehnologic, ecologic.

- *Formarea profesională continuă* - orice proces de instruire în cadrul căruia un salariat, având deja o calificare ori o profesie, îşi completează competenţele profesionale prin aprofundarea cunoştinţelor în domeniul specialităţii de bază sau prin deprinderea unor noi metode sau procedee aplicate în cadrul specialităţii respective. Formarea profesională a adulților se realizează inclusiv prin programe de perfecționare, recalificare, specializare și prin programe de calificare parțială (microcalificare).

▪ Art.17 (8)

- La absolvirea de cursuri în cadrul învăţării pe tot parcursul vieţii se eliberează *certificate de perfecţionare, de specializare* sau de *recalificare profesională.*

CODUL EDUCAȚIEI – Art. 132. Cerințele minime de calificare pentru ocuparea funcțiilor didactice şi ştiinţifico-didactice

a) în educația timpurie – deținerea unei calificări în domeniu de cel puțin nivelul 4 ISCED – învățământ profesional tehnic post secundar (colegiu)
b) în învățământul primar – deținerea unei calificări în domeniu de cel puțin nivelul 5 ISCED – învățământ profesional tehnic post secundar non terțiar (centru de excelență)
c) în învățământul gimnazial – deținerea unei calificări în domeniu de cel puțin nivelul 6 ISCED – studii superioare de licență, precum și promovarea modulului psihopedagogic)
d) în învățământul liceal – deținerea unei calificări în domeniu de cel puțin nivelul 7 ISCED – studii superioare de master, precum și promovarea modulului psihopedagogic;
e) în învățământul profesional tehnic – deținerea unei calificări de cel puțin nivelul 5 ISCED – învățământ profesional tehnic post secundar non terțiar, în programe de profil, cu excepția maiștrilor, precum și promovarea modulului psihopedagogic;

f) în învățământul superior – deținerea unei calificări de cel puțin nivelul 7 ISCED – studii superioare de master (doar pentru asistenți). În învățământul de arte și sport, titlurile onorifice şi premiile obținute la concursuri naționale şi internaționale, recunoscute de organele centrale de resort, conferă dreptul de ocupare a funcțiilor didactice și științifico-didactice

g) Pentru ocuparea unei funcții ştiinţifico-didactice în învățământul superior este necesară deținerea unei calificări de nivelul 8 ISCED – studii superioare de doctorat (lectori, conferențiari, profesori)

h) Pentru ocuparea funcțiilor didactice, absolvenții programelor de studii superioare ne pedagogice vor urma obligatoriu modulul psihopedagogic corespunzător unui număr de 60 de credite ECTS.

CODUL EDUCAȚIEI – Art. 133. Formarea profesională continuă a cadrelor didactice

(1)Dezvoltarea profesională a personalului didactic, ştiinţifico-didactic, ştiinţific şi de conducere **este obligatorie** pe parcursul întregii activități profesionale şi se reglementează de Guvern.

(2)Dezvoltarea profesională a personalului didactic, ştiinţifico-didactic, ştiinţific şi de conducere se realizează în instituții de învățământ superior, în baza unor programe de formare profesională acreditate, prin:

a) stagii de formare profesională în instituții de învățământ şi cercetare sau organizații acreditate din tara şi de peste hotare;

b) participare, ca parteneri, la proiecte educaționale şi/sau de cercetare naționale şi internaționale;

c) participare cu comunicări şi/sau lucrări la conferințe, seminare, simpozioane, expoziții internaționale.

(3)În cadrul formării profesionale continue realizate prin stagii în instituții de învățământ şi cercetare acreditate, cadrele didactice din învățământ pot obține credite de dezvoltare profesională.

Hotărârea Guvernului nr. 193/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea continuă a adulților

Programele de formare profesională continuă în învățământul superior se oferă urmare a finalizării studiilor superioare (cel puțin nivelul 6 ISCED/CNC) și se realizează conform următoarei clasificări:

1) programe de perfecționare/ specializare, cu durata 150-900 ore/ 5-30 credite ECTS;
2) programe de recalificare profesională conexe specialității formării profesionale inițiale absolvite, cu durata 1800-3600 ore/ 60-120 credite ECTS.

Instituțiile de învățământ superior, care au obținut acreditare pentru cel puțin un program de studii de la ciclul I - studii superioare de licență sau studii superioare integrate într-un domeniu de formare profesională, sunt în drept să organizeze programe de formare profesională continuă de maxim 600 ore/20 credite ECTS în acest domeniu, după aprobarea respectivelor programe de către Senatul instituției de învățământ.

Centrul de validare a educației nonformale şi informale

- organizează procesul de identificare, documentare, evaluare şi recunoaștere a cunoștințelor și competențelor profesionale dobândite în contexte de educație nonformală şi informală;
- asigură accesul candidaților la asistență și consiliere;
- elaborează metodologii de măsurare pentru confirmarea cunoștințelor și competențelor;
- stabilește criteriile de evaluare, examinează dosarele și elaborează lista candidaților eligibili pentru evaluare etc.

Comisia de evaluare și certificare

- examinează dosarele candidaților;
- întocmește lista documentelor incluse în Dosarul pentru certificarea competențelor dobândite în contexte de educație nonformală și informală;

- inițiază și realizează procedura de identificare, evaluare, recunoaștere și certificare competențelor dobândite în contexte de educație nonformală și informală;
- ia decizia cu privire la certificarea/refuzul de certificare a competențelor, în baza rezultatelor;
- la finalul mandatului, Comisia elaborează un raport cu privire la numărul solicitanților, rezultatele și numărul de persoane pentru tipul de competențe care au fost înaintate cererile spre certificare.

Centrul Universitar de Formare Continuă își propune ca *obiectiv general* organizarea și monitorizarea activităților de formare profesională continuă, în colaborare cu subdiviziunile universitare, de promovare a unor programe de formare continuă adresate cadrelor didactice și manageriale din instituțiile de învățământ care doresc să-și dezvolte competențele profesionale și personale, completeze studiile din domenii complementare sau să se recalifice prin reconversie profesională pentru a se integra pe piața muncii și a deveni mai competitivi.

Principalele direcții de activitate ale CFC sunt:

- organizarea programelor de dezvoltare profesională continuă, corespunzător domeniilor de activitate ale universității;
- organizarea și monitorizarea programelor de recalificare în baza studiilor superioare;
- organizarea programelor de formare psihopedagogică în baza studiilor superioare;
- realizarea programului de autoformare profesională și personală, în vederea dezvoltării carierei, îmbunătățirii continue a competențelor profesionale;
- oferirea serviciilor educaționale de formare profesională continuă la solicitarea instituțiilor, organizațiilor, întreprinderilor, companiilor etc., persoanelor fizice interesate;

- promovarea și dezvoltarea unor programe de formare continuă în colaborare cu universități sau centre similare din țară și străinătate.

”Educația este cea mai puternică armă
pe care o poți folosi pentru a schimba lumea.”
Nelson Mandela

TEMA 4.
POLITICI DE FORMARE PROFESIONALĂ ȘI DE CERCETARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR INTERNAȚIONAL

Competenţe:

- Deținerea cunoștințelor despre politicile internaționale în domeniile educației, formării profesionale inițiale si continue
- Cunoașterea tendinţelelor dezvoltării învăţământului pe plan internaţional.
- Compararea politiliclor de formare profesională și de cercetare în învățământul superior internațional.

4.1. Universitatea Cambridge

Una dintre cele mai vechi și mai mari universități din Marea Britanie, fondată în anul 1209, dar predarea serioasă a disciplinelor a fost organizată abia în 1284, când s-a deschis primul colegiu din Cambridge.



Construcția Cambridge este renumită pentru Catedrala King's College.



A fost nevoie de aproximativ o sută de ani pentru a construi în secolul al XV-lea.

Motto-ul Cambridge este expresia latină “Hinc lucem et

pocula sacra" („Din acest loc dobândim iluminare și cunoștințe prețioase").

Cambridge este format dintr-o varietate de instituții care includ 31 de universități - numite colegii, fiecare specializându-se pe un număr de domenii de studii și cercetare distinct.



- Colectivul didactic - compus din peste 9.000 de profesori. Anual în Cambridge își fac studiile peste 18.000 de studenți.
- Anul academic începe în lunile septembrie-octombrie.
- Pentru a intra într-o instituție atât de prestigioasă, trebuie de promovat un interviu la comisia de admitere și de furnizat un certificat care confirmă nivelul de competență lingvistică (GCSE-C; IELTS 6-7; TOEFL 600/250).
- Fiecare colegiu reprezintă o structură separată, cu propria infrastructură: cămine, biblioteci, săli de calculatoare, săli de studiu, parc, cantina, cor, etc., fiecare colegiu își are reprezentanți în Consiliul de Administrație al universității.
- Predarea universitară se concentrează pe supravegherea săptămânală în grupuri mici, în colegii în grupuri de 1–4 studenți
- Universitatea oferă 28 de programe de licență în domeniile umanitar și științific, la licența este de 3-4 ani, iar cele de masterat durează, în mediu, 1 an.

Universul Cambridge

- Clădirile de învățământ sunt dotate cu săli de curs spațioase, săli de clasă pentru cursuri și seminarii, laboratoare de cercetare
- Biblioteci cu un fond total de 15 milioane de publicații
- Cambridge University Press, al doilea cel mai mare editor din lume
- 8 muzee
- Grădină botanică

- Complex sportiv
- Stadion de atletism.

Biblioteca Cambridge

Universitatea are 114 biblioteci cu 8 milioane de cărți și reviste în 2000 de limbi. Pe lângă bibliotecile universitare și afiliate, fiecare facultate are propria bibliotecă specializată, care variază de la 30.000 la 150.000 de cărți.

Fiecare colegiu are, de asemenea, propria bibliotecă, atât cu scopul de a pregăti studenții, cât și ca depozit de cărți și manuscrise vechi. Astfel, Biblioteca Wren a Colegiului Trinity are peste 200.000 de cărți publicate înainte de 1800, iar Biblioteca Parker a Colegiului Corpus Christi este unul dintre cele mai mari depozite de manuscrise medievale.

Numărul total de cărți la universitate este de aproximativ 15 milioane.

Muzee din cadrul universității Cambridge

Muzeul de Științe ale Pământului Sedgwick (Sedgwick Museum) – colecție vastă de fosile și minerale a celui mai vechi muzeu din cadrul universității, înființat în 1728.

Muzeul de Istorie a Științei Whipple(Whipple Museu) – aici descoperiți cum a evoluat istoria științei din evul mediu până în prezent, înființat în 1944.

Muzeul de Arheologie și Antropologie – colecțiile acoperă aproape toate zonele de pe glob.

Fitzwiliam Museum – opere de artă și antichități, colecțiile sale cuprind monede, manuscrise, arme

Polar Museum – muzeu memorial dedicat căpitanului Robert Falcon Scott, care a murit la întoarcearea din expediția de la Polul Sud, în 1912.

Cambridge University Press

- Departament al Universității din Cambridge, atât un editor academic, cât și educațional.

- Cea mai veche presă universitară din lume cu unul dintre cele mai importante organisme de examinare din lume, care oferă evaluare la peste opt milioane de studenți la nivel global în fiecare an.





- Cu o prezență globală de vânzări, centre de publicare și birouri în peste 40 de țări, publică peste 50.000 de titluri ale unor autori din peste 100 de țări
- Publică Biblii, conduce o librărie în Cambridge, vinde prin Amazon și are o afacere cu locații de conferințe în Cambridge.

Taxe

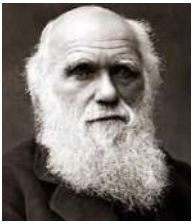
- Costul educației - determinat de facultate și de prestigiul specialității.
- Programele umanitare sunt considerate cele mai accesibile, iar scumpe sunt medicina, medicina veterinară, afacerile și antreprenoriatul.
- Studentii internationali, achita de la 15.000£ per an pentru specializările umaniste și de la 36.500£ pentru facultatea de medicină.
- La Universitatea din Cambridge există și taxe suplimentare - numite College Fees, iar suma acestora variază în funcție de colegiu și este de aproximativ 5.400-7.720£ per an.
- Costul minim pentru cazare în căminul din cadrul Cambridge este de aproximativ 9400£ per an.

Personalități remarcante:

- Cambridge a educat mulți absolvenți notabili, inclusiv eminenți matematicieni, oameni de știință, politicieni, filosofi, scriitori,

actori, monarhi: Isaac Newton, Charles Darwin, J. Maxwell, G. Byron, Stephen Hawking, Charles III etc.

- De asemenea, la Cambridge au lucrat, au predat și au făcut cercetări fondatorii fizicii nucleare moderne Lord Ernest Rutherford, Niels Bohr și John R. Oppenheimer.
- În afară de succesele remarcabile în științele exacte, Cambridge este, de asemenea, celebră și prin contribuțiile sale în politică: au învățat 15 prim-miniștri ai Marii Britanii, precum și 25 de șefi de stat din alte țări.



Beneficiile studierii la Universitatea Cambridge:

1. Diploma Cambridge oferă perspective mari de carieră.
2. Absolvenții acestei prestigioase universități au primit 61 de premii Nobel.
3. Universitatea din Cambridge este una dintre cele mai influente mărci educaționale din lume. În ceea ce privește prestigiul și nivelul de influență, este al doilea după Harvard.
4. Universitatea din Cambridge este membru în multe asociații internaționale.
5. Oferă nivelul maxim de atenție fiecărui elev.

4.2. Sistemul educațional în Coreea de Sud

- Sistemul sud-coreean actual de educație este rezultatul unor reforme majore cu debut la finalul secolului XX (1995), crescând ponderea științelor umaniste în cadrul curriculumului național și orientând procesul de educație în vederea unei învățări relevante în relație directă cu realitatea și cu provocările acesteia.

- Majoritatea instituțiilor de învățământ aplică un curriculum național, în momentul de față fiind în implementare etapizată cel revizuit începând din 2015.
- Există libertatea la nivelul unităților de învățământ de a completa curriculumul național cu un curriculum tip la decizia școlii.
- Pe tot parcursul educațional primar și secundar se acordă atenție acumulării de experiență practică, o parte a curriculumului fiind axat pe activități de învățare experențială creativă, modul de organizare fiind în cadrul cluburilor, cercurilor, prin voluntariat, un obiectiv al acestor activități fiind și o mai bună orientare a traseului educațional și profesional.
- La nivelul învățământului secundar, începând cu 2013 există o perioadă a anului școlar numită semestru fără examene.
- elevii nu sunt evaluați la disciplinele de studiu din curriculumul național, deși se desfășoară orele de specialitate, în acest fel dând libertatea elevului de a decide activitățile pe care le desfășoară zilnic;
- elevul poate opta pentru participarea la un curs prin care își dezvoltă o abilitate, hobby;

Din perspectiva evaluărilor externe, în Coreea de Sud se aplică anual un sistem de testare denumit National Assessment of Educational Achievement, cu verificarea nivelului de competență deținut de toți elevii de clasa a IX-a și de clasa a XI-a, la limba coreeană, la limba engleză și la matematică.

Doar pe eșantioane din întreaga populație de elevi de clasa a IX-a, suplimentar, evaluarea se face și pe disciplinele de tip științe ale naturii și științe sociale.

Clasificare:

Nivel/grad	Vârsta tipică
Creșă	
Școala de asistenți	0-3 (1-4)
Grădiniță	4-6 (5-7)
Școala primară	
Clasa I	7 (8)
Clasa a II-a	8 (9)
Clasa a III-a	9 (10)
Clasa a IV-a	10 (11)
Clasa a V-a	11 (12)
Clasa a VI-a	12 (13)
Gimnaziu	
Clasa a VII-a	13 (14)
Clasa a VIII-a	14 (15)
Clasa a IX-a	15 (16)
Liceu	
Clasa a X-a	16 (17)
Clasa a XI-a	17 (18)
Clasa a XII-a	18 (19)
Învățământul postliceal	

Educație terțiară (Colegiu sau Universitate)	Vârstele variază (de obicei patru ani, denumit Freshman, Sophomore, Junior și Ani superiori)

De la 0 la 3 ani este creșa, apoi de la 3 la 6 ani grădinița.

Urmează clasele de la 1 la 6 care țin de școala primară.

Deci, clasa a VI-a este ultima din școala primară. Clasele a 7-a, a 8-a și a 9-a sunt din școala medie (sau școala secundară), iar clasele a 10-a, a 11-a și a 12-a sunt de liceu.

Școala terțiară (după primară și secundară desigur) înseamnă colegii sau facultăți (universitate).

Anul școlar din Coreea începe în martie și durează până în februarie:

Primul semestru - din martie până în august;

Al doilea semestru - din septembrie până în februarie.

Învățământul preșcolar:

- Copii cu vârste începând de la 3 ani.
- Rata de cuprindere a copiilor în învățământul preșcolar este una dintre cele mai ridicate la nivel internațional

Învățământul primar:

- Începe la vârsta de 6 ani și se continuă până la vârsta de 15 ani;
- Învățământul primar este organizat pe 6 ani de studiu și se continuă cu învățământul secundar inferior cu o durată de 3 ani;
- În primii ani de școală primară se acordă atenție limbii coreene și matematicii
- În această perioadă se urmărește ca elevul să-și formeze și să-și dezvolte abilități de învățare pentru rezolvarea de probleme, creativitatea, strategie preponderentă fiind învățarea prin joc.

Învățământ secundar inferior:

- Curriculumul se completează cu discipline din domeniile științe sociale, educație morală, științe, tehnologia informației etc.

- La momentul finalizării învățământului secundar inferior, absolventul poate decide fie continuarea traseului educațional cu două alegeri majore – învățământ secundar superior academic sau învățământ secundar profesional, ambele trasee cu o durată de 3 ani, fie încadrarea pe piața muncii.

Învățământ secundar superior:

- Același sistem de admitere, dar este condiționată susținerea unui examen de competență minimă.
- Pe parcursul celor 3 ani de învățământ secundar superior, în cazul învățământului teoretic curriculumul are o zonă fixă (de exemplu limba coreeană, matematică, științe, istorie, engleză, științe sociale, etc), precum și un curriculum suplimentar.
- La încheierea învățământului secundar superior, accesul în sistemul universitar este condiționat de promovare a unui examen de tip bacalaureat – CSA.
- Examenul de final de liceu, de exemplu, durează nouă ore şi este unul dintre cele mai grele teste din lume.

Învățământul superior din Coreea de Sud

- Licență - 4 ani, masterat - 2 ani și studii doctorale de la 2 la 4 ani.
- Coreea de Sud are aproximativ 400 de instituții de învățământ superior, inclusiv universități private și publice.
- Studierea la universități este organizată pe bază de taxă, uneori studenții coreeni pot primi o bursă pentru un progres bun, acoperind 50% din taxa de formare. Străinii pot fi instruiți în instituțiile de învățământ superior din Coreea, atât plătite, cât și în mod liber.
- Universitățile coreene, sunt împărțite în universități naționale – înființate și operate de guvernul central, universități publice – înființate de guvernele locale și universități private – înființate de fundații educaționale non-profit privat.
- Coreenii își îmbină cu pricepere tradițiile milenare cu cultura pop americană, ceea ce face ca relaxarea și distracția să fie unice și de

neuitat. Fiecare universitate oferă studenților săi o listă întreagă de studiouri de interes.

- Învățământul sud-coreean este foarte orientat către descoperirea talentelor native ale elevilor.
- Profesorii sunt considerați funcționari publici și nu au dreptul să facă grevă, chiar dacă în trecut au avut chiar și confruntări violente cu forțele de ordine, prin anii 90. Statutul lor social este foarte ridicat, fiind foarte respectați în societate, fapt ce provine chiar din vechime, din Coreea antică, unde profesorii aveau oricând „intrare" și „ascultare" la rege.
- Coreea de Sud este una din țările care au făcut din educație o adevărată obsesie națională.

4.3. Sistemul educațional în Japonia

- 6 ani școala primară;
- 3 ani școala secundară inferioară;
- 3 ani liceu = școala secundară superioară;
- 4 ani învățământul superior = universitatea

Educația obligator constă în școala primară și gimnaziu, care durează 9 ani (de la vârsta de 6 la 15 ani)

Admiterea la liceu/universitate:

- Examenul de admitere este extrem de dur;
- Teste la 5 obiecte: japoneză, engleză, matematică, istorie-geografie, respective fizică-chimie;
- Se verifică material din ultimii 3 ani de studio.

Aproape toți copiii își continua educația la un liceu, care durează trei ani, iar 96% din absolvenții de liceu merg mai departe la universitaet, post liceale, școli de meserii sau alte instituții de învățământ superior.

Caracteristici ale educației japoneze

- anul școlar începe în aprilie;
- școala este de luni până sâmbătă;

- orele încep de la 8:30 și se termină la ora 15:30/16:30;
- școlile unde învață elevii sunt aproape de casele de locuit;
- ! Nu este voie să vină părintele cu mașina să îl aducă/să îl ia pe elev.

Studiul limbii japoneze

- se face încă din școala elementară, adică se învață în jur de 1000-1200 semne/trimestru;
- este absolut necesar să fie cunoscute 4530 semne la sfârșit de învățământ obligatoriu!
- doar ca să citești un ziar trebuie să fie cunoscute 6000 de semne!



Testarea

- Anul școlar este împărțit în trei (Aprilie-Iulie, Septembrie-Decembrie, Ianuarie-Martie)
- La finalul fiecărui semestru se susține ”kimatsu tesuto” = evaluare amănunțită.

Uniformele

- Sunt obligatorii;
- Diferă la fiecare unitate de învățământ;
- Fetele poartă uniform tip ”sailor” sau costum;
- Băieții poartă uniform ”tsummeri” sau costum;
- Pantofii și geanta sunt specific școlii;



- Șosetele și pantofii trebuie să fie albi.

Verificare disciplină

- Profesorii au obligația la începutul zilei să verifice uniforma și gentile;
- Elevii și studenții mu au voie să vină la școală cu părul vopsit;

- Nu este permis cu telefoane mobile, acestea se consider utile doar pentru adulți.

Curățenia clasei

- Elevii/studenții curăță școala împreună;
- Sunt verificați la sfârșit
- Pantofii purtați în exterior sunt lăsați la intrare.





Bukatsu (activități extrașcolare). Elevii japonezi sunt obligați să facă parte dintr-un club (judo, tenis, etc.)

4.4. Sistemul francez de învățământ

Calendarul Școlar

Programul de învățământ este împărțit în 158 de zile școlare pe an și în 26 de ore pe săptămână, pentru ultimii 2 ani de studii adăugându-se până la 40 de ore pe săptămână; ore ce sunt introduse pentru pregătirea elevilor pentru bacalaureat.

Elevii trebuie să vină la scoală de Luni până Vineri, cu o zi pauză Miercuri, iar în multe școli elevii sunt chemați și Sâmbătă pentru o jumătate de zi.

Școala începe pe data de 2 septembrie deobicei, dar poate varia ușor.

Orele de studii sunt împărțite în 3 ore de curs dimineața și 3 ore de curs după amiaza, elevii având 2 ore pauză de masă, pauză în care pot opta pentru cantina școlii sau pot sa plece acasă.

Vacanța școlară în Franța este împărțită în 4 perioade a câte 2 săptămâni fiecare și vacanța de vară. Lunile de vacanță fiind: Octombrie-Noiembrie, Decembrie, Februarie-Martie si Aprilie-Mai.

Învățământul francez este compus din patru nivele de educație și anume:

- grădinița (École Maternelle),
- școala primară/elementară (École primaire/École élémentaire),
- școala generală (Collège)
- liceu (Lycée).

Scoala primară/elementară (École primaire/École élémentaire)

Orice copil poate fi înscris de la vârsta de 2 ani la o creșă, aceastea fiind finanțate de către statul francez. Înscrierea este opțională, iar locurile nu sunt garantate. De aceea marea majoritate a părinților aleg creșa și școala copilului inainte de a se naște. La crese pot fi adusi si copii care nu au implinit varsta de 2 ani, dar în aceste cazuri copilul trebuie sa fi deprins încă de acasă anumite abilități pentru a fi acceptat.

Copiii cu vârsta cuprinsă între 2 și 6 ani frecventeaza grădinița (École Maternelle) sau creșa, unde deja încep să învețe să citească și să scrie, dar deprind și noțiuni de aritmetică. Curriculum-ul include, de asemenea, și studiul unei limbi străine și activități recreative.

Durata școlii primare este de 5 ani (de la 6 la 11 ani). Programa școlară este similară cu cea a celorlalte țări, și include ore de limba franceză, aritmetică, geografie, istorie, arte și o limbă străină. Cele cinci clase de școala primară sunt urmatoarele: CP (Cours préparatoire/Clasa pregatitoare), CE1, CE2 (Clasa elementară/ Cours élémentaire), CM1 si CM2 (Clasa medie/Cours moyen).

Scoala generala (Collège)

De-a lungul celor 4 ani de studiu (intre 11 si 15 ani) în Collège elevii se pregătesc de susținerea Brevet-ului, o examinare națională esențială pentru trecerea în liceu.

În această etapă, copiii își pun bazele cunoștințelor generale, studiind: franceza, matematica, istoria, geografia, arte/muzica, educație fizica, educație civică, științe, educație tehnică și o limbă străină.

După luarea brevet-ului, elevii pot renunța la școlarizare sau pot merge mai departe la un liceul tradițional, la unul tehnic sau la o școală profesională. Clasele 6-9 poartă urmatoarele denumiri: sixième, cinquième, quatrième si troisième.

Liceu (Lycée)

Elevii cu vârsta cuprinsă între 16 si 18 ani pot studia fie la un liceu tradițional (Lycée Classique) sau la unul tehnic (Lycée Technique). Curriculum-ul din acești trei ani de liceu pregătește elevii pentru sustinerea examenelor finale de bacalaureat (Baccalauréat), care vor asigura intrarea la o universitate. In functie de competentele academice si de optiunile personale ale elevilor, acestia pot alege intre trei profile: “L” specializeaza in limba si literatura; “S” este potrivit celor cu inclinatii in stiinte si matematica; “ES” specializeaza in economie si stiinte sociale.

Încă din primul an de liceu (denumit Seconde) elevii sunt orientati spre anumite domenii – de exemplu, daca tu ti-ai alege profilul “L” pentru bac, atunci va trebui sa iti alegi si o treia limba straina de studiu. La sfarsitul celui de-al doilea an (Première), toti elevii vor sustine probele de bacalaureat la limba si literatura franceza (atat proba orala, cat si cea scrisa).

In ultimul an (Terminale), tuturor elevilor li se va introduce si filosofia printre materiile studiate, iar la finalul anului, se vor sustine celelalte probe de bacalaureat ramase.

Sistemul de notare

Sistemul de notare din Franta este singurul care nu a fost modificat de mai bine de 170 de ani si nu s-a simtit nevoia vreunei schimbari pana acum.

Nota maxima este 20/20, iar 10/20 este nota de trecere. Semnificatiile notelor ar fi dupa cum urmeaza:

- 10-11.99: nota de trecere (“passable”)
- 12-13.99: nota de trecere cu caracter pozitiv (“mention assez bien”)
- 14-15.99: echivalent cu calificativul “bine” (“mention bien”)
- 16 sau mai mult: echivalent cu calificativul “foarte bine” (“mention très bien”)

Diploma de bacalaureat si admiterea la universitate

Bacalaureatul francez se distinge prin complexitate. Doar 1 din 10 elevi resuseste sa obtina nota maxima la aceste examene. Insa, aceasta diploma le asigura doritorul accesul automat la una dintre universitati.

Insa, mai prestigioase decat universitatile franceze (cu exceptia Sorbonne), sunt les grandes écoles. Pentru a putea intra intr-una dintre acestea, candidatii sustine niste examene de admitere intr-o atmosfera extrem de competitiva, pentru un numar limitat de locuri disponibile, unde doar un candidat din zece reuseste sa primeasca acceptul.

TEMA 5.
PRIORITĂȚI ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL DIN REPUBLICA MOLDOVA: POLITICI ȘI MANAGEMENT

Competenţe:

- Identificarea priorităţilor în procesul educaţional.
- Deținerea capacității de a transfera cunoștințele teoretice, metodologice și tehnice în practica profesională, pentru a face față solicitărilor în calitate de conducător, evaluator, expert.
- Perfecționarea permanentă a capacității de a descoperi, dezvolta și implementa prevederile legale în managementul educațional și comunicarea profesională.
- Dezvoltarea competențelor profesionale de comunicare organizațională, implicare socială, decizională, participare în evenimentele comunitare etc.
- Studierea factorilor determinanţi în asigurarea calităţii.

Identificarea priorităţilor în procesul educaţional ţine de:

1. Schimbări în societate: politice, valorice, spirituale, economice, etc.
2. Schimbări în structura nevoilor personalităţii;
3. Cerinţele pieţei muncii;
4. Tendinţele dezvoltării învăţământului pe plan internaţional;
5. Starea actuală a învăţământului din Republica Moldova.

Priorităţi ce ţin de macropolitici educaţionale

1. Valorificarea sistemului de educaţie ca factor al dezvoltării durabile a societăţii;
2. Integrarea sistemului de învăţământ din Republica Moldova în spaţiul educaţional european.

Priorităţi ce ţin de politici educaţionale: plan conceptual, plan strategic, plan curricular etc.

5.1. Priorităţi în procesul educaţional din Republica Moldova: politici şi management

<u>Prioritate:</u> 1. Reconceptualizarea finanţării sistemului de învăţământ

Scurt comentariu:

- Finanţarea învăţământului la nivel de 7-8% din PIB nu acoperă necesităţile reale: de ce?
- Finanţarea centrată pe rezultat;
- Descentralizarea managementului financiar şi autonomia financiară instituţională;
- Crearea fondului financiar în susţinerea sistemului de învăţământ.

<u>Prioritate:</u> 2. Optimizarea şi redimensionarea reţelei instituţiilor de învăţământ de toate nivelurile

Scurt comentariu:

- Reţeaua instituţiilor de învăţământ secundar general în contextul proceselor demografice, politicilor de dezvoltare a sectorului agrar şi social;
- Reţeaua instituţiilor de învăţământ vocaţional şi tehnic în contextul schimbărilor structurale ale economiei naţionale;
- Reţeaua instituţiilor de învăţământ superior în contextul tendinţelor europene.

<u>Prioritate:</u> 3. Promovarea conceptului educaţiei centrate pe cel ce învaţă. Redimensionarea finalităţilor educaţionale: centrare pe competenţe din perspectiva teleologică

Ce este competenţa?

- Competenţa reprezintă un pachet transferabil şi multifuncţional de cunoştinţe, capacităţi şi aptitudini de care au nevoie toţi indivizii pentru împlinirea şi dezvoltarea personală, pentru incluziune socială şi inserţie profesională.
- Competenţa este o noţiune mai largă decît cunoştinţele şi abilităţile, care le permite indivizilor să realizeze o activitate în

întregime, în diferite situaţii, inclusiv în cele necunoscute/nestandarde.

- Noţiunea de "competenţă" nu se contrapune noţiunii de "cunoştinţă".
- Cunoştinţele nu se transformă automat în competenţe.

Care este nivelul de competenţe al elevilor din Republica Moldova?

Rezultatele evaluării internaţionale a elevilor din R. Moldova:

- ✔ nivelul satisfăcător al cunoştinţelor factologice;
- ✔ manifestă capacitatea de reproducere a cunoştinţelor în situaţii cunoscute;
- ✔ cunoştinţe insuficiente în domeniul ecologiei şi metodologiei;
- ✔ nivelul scăzut de capacităţi privind integrarea cunoştinţelor, producerea noilor cunoştinţe, rezolvarea de probleme nestandarde.

Competenţe-cheie promovate de UNESCO

- Componenta cognitivă: a şti, a şti să faci;
- Componenta socială: a şti să colaborezi cu ceilalţi, a şti să fii

Competenţe-cheie promovate de proiectul Dublin

- Cunoaşterea şi înţelegerea
- Aplicarea cunoştinţelor
- Capacităţi analitice
- Capacităţi comunicative
- Capacităţi de a învăţa să înveţi

Competenţe-cheie promovate de proiectul Tuning

- *Instrumentale:* cognitive, metodologice, tehnologice, comunicative.
- *Personale/interpersonale:* cooperare, colaborare, interactive, inserţie.

- *Sistemice (integrative):* învăţare, cercetare, analiza informaţiei, gândire critică, rezolvarea situaţiilor de problemă, spirit de iniţiativă etc.

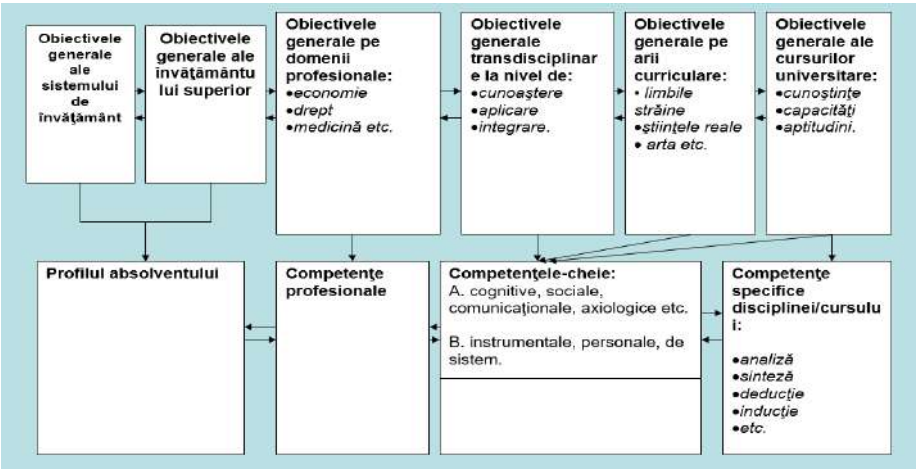
Cele 8 domenii ale competenţelor-cheie promovate de Consiliul Europei sunt:

1. Comunicare în limba maternă;
2. Comunicare în limbi străine;
3. Competenţe în matematică şi competenţe elementare în ştiinţe şi tehnologie;
4. Competenţe în utilizarea noilor tehnologii informaţionale şi de comunicaţie;
5. Competenţe de a învăţa să înveţi;
6. Competenţe de relaţionare interpersonală, interculturală şi competenţe civice;
7. Spirit de iniţiativă şi antreprenoriat;
8. Sensibilizare culturală şi exprimare artistică/conştiinţă culturală.

Competenţe-cheie promovate de standardele universitare (Republica Moldova):

1. Competenţa gnoseologică.
2. Competenţa praxiologică.
3. Competenţa pronostică.
4. Competenţa managerială.
5. Competenţa comunicativă.
6. Competenţa profesională.
7. Competenţa socială.
8. Competenţa investigaţională.
9. Competenţa de învăţare pe parcursul vieţii.

Interconexiunea obiectivelor educaţionale şi a competenţelor în cadrul curriculumului universitar



Centrarea pe activitatea individuală a elevului/studentului

Scurt comentariu:

Atitudinea studenţilor faţă de plagiere/copiere

1) ***Care este atitudinea Dvs. faţă de plagiere?***

3% - negativă

7% - pozitivă

90% - neutră

2) ***Cât de frecvent plagiaţi?***

24% - nu

3% - da

73% – uneori

3) ***De ce copiaţi/plagiaţi?***

Pentru a reduce timpul necesar pregătirii;

Pentru a ne asigura o notă pozitivă.

Din cauza:

- termenului limitat pentru elaborarea unei lucrări
- lipsei surselor de informaţie
- complexităţii materiei.

Distribuirea timpului pentru lucrul individual al studenţilor

1. Lucrează în bibliotecă (2-3 ori pe săptămână)	34,6%
2. Lucrează în bibliotecă numai sâmbăta	30,8%
3. De cele mai dese ori utilizează Internetul	11,6%
4. Dispun de bibliotecă personală	7,7%
5. Nu lucrează în bibliotecă	3,8%.

Promovarea educaţiei incluzive la toate nivelurile sistemului de învăţământ

Scurt comentariu:

- O strategie care se încadrează în tendinţele europene;
- Lipsa unui concept clar şi realist pentru învăţământul din Republica Moldova;
- Segregarea copiilor/elevilor în baza principiilor etnice de limbă, de performanţe etc.

Prioritate: 4. Asigurarea calităţii învăţământului

Factorii determinanţi în asigurarea calităţii

1. În viziunea studenţilor:

1.	Calitatea pregătirii cadrelor didactice (calitatea predării)	72%
2.	Interesul sporit al studentului (intrinsec), motivaţia studentului, atitudinea	60%
3.	Existenţa unor centre pe lîngă Universitate, unde studenţii ar putea aplica în practică cunoştinţele teoretice (corelaţia teorie-practică)	44%
4.	Dotarea materială şi informaţională (Biblioteci), accesibilitatea la surse	40%
5.	Tehnologii didactice moderne	16%

6. Oferta pe piaţa muncii	16%
7. Posibilitatea voluntariatului în O.N.G.	16%
8. Aspectul financiar	12%
9. Relaţiile profesor-student	12%
10. Echilibrul psihologic emoţional	12%
11. Implicarea statului în îmbunătăţirea învăţământului superior, majorarea salariilor profesorilor	4%
12. Schimb de profesori şi studenţi peste hotare	4%
13. Competenţele studenţilor	4%
14. Selectarea studenţilor la înmatriculare	4%
15. Starea sănătăţii	4%
16. Colaborarea cu alţi specialişti în domeniu	4%
17. Lipsa de timp	4%
18. Excluderea unor discipline din planul de învăţământ	4%
19. Problemele familiale	4%

2.În viziunea masteranzilor:

1. Experienţa, competenţa, nivelul de pregătire profesională a cadrelor didcatice. Arta pedagogică.	72,1%
2. Teoretizarea exagerată a predării, puţină aplicaţie practică	48,8%
3. Dotarea insuficientă a bibliotecilor, lipsa surselor informaţionale autohtone	39,5%
4. Baza materială a universităţii (calculatoare, Internet), tehnologii computerizate	30,2%

5. Stimularea studenţilor (burse, schimb de experienţă peste hotare)	23,3%
6. Atitudinea studenţilor (interese, nivelul de cultură, implicare, voinţă)	18,6%
7. Existenţa disciplinelor de prisos, care nu au tangenţe cu specialitatea. Supradozarea conţinutului	18,6%
8. Incorectitudinea evaluării	18,6%
9. Tehnologii pedagogice utilizate neadecvate	14%
10. Finanţarea învăţământului, remunerarea adecvată a profesorilor	14%
11. Atitudinea studenţilor faţă de profesori (simpatie/antipatie); profesorilor faţă de studenţi	14%
12. Buna pregătire a studenţilor la treapta preuniversitară	11,6%
13. Lipsa unui Regulament, care ar stabili clar comportamentul părţilor (absenţe, întârzieri, nepregătirea de ore, respectarea profesorilor, administraţiei, etc.)	9,3%
14. Excluderea modificărilor sistemice din planul de învăţământ (în vechea şcoală erau şi lucruri bune)	6,9%
15. Grupele mari, oferta prea mare la contract şi minimum locuri la buget	6,9%
16. Lipsa de colaborare profesor-student, blocaje de comunicare	6,9%
17. Lipsa timpului liber pentru pregătire	6,9%
18. Selectarea studenţilor la admitere	4,7%

19. Invitaţia profesorilor de peste hotare, schimb de studenţi şi profesori	4,7%
20. Plata exagerată pentru studii nu corespunde calităţii, dependenţa universităţii de bani	4,7%
21. Lipsa locurilor de muncă, ceea ce scade interesul pentru studii	4,7%
22. Nivelul diferit în pregătirea studenţilor în cadrul unui grad academic	2,3%
23. Implementarea standardelor europene	2,3%
24. Ridicarea prestigiului Universităţii este o problemă	2,3%
25. Lichidarea copiatul	2,3%
26. Îndrumarea studenţilor la studii de către părinţi	2,3%
27. Lipsa posibilităţii de a alege discipline	2,3%
28. Instabilitatea politică, fapt care provoacă instabilitate în învăţământ	2,3%
29. Sistemul 3+2 nu este efectiv	2,3%
30. Antrenarea studenţilor în soluţionarea problemelor universitare	2,3%

3. <u>În viziunea cadrelor didactice:</u>

1. Asigurarea bazei tehnice materiale şi informaţionale, acces la informaţia actuală, dotarea bibliotecii, multimedia	100%
2. Salariu decent (motivarea profesorilor)	52,9%
3. Posibilitatea de participare la stagiari, conferinţe naţionale şi internaţionale	35,3%

4. Schimb de studenţi şi profesori cu alte state (schimb de experienţă)	23,5%
5. Organizarea şedinţelor metodice cu discuţii despre realizări, seminare de perfecţionare/formare continuă	17,6%
6. Participarea la proiecte locale şi internaţionale	17,6%
7. Calificarea cadrelor didactice (competenţa cadrelor didactice), înlăturarea filierelor tradiţionale	17,6%
8. Modernizarea tehnologiilor didactice (cursului şi seminarului)	11,8%
9. Orientarea învăţământului la tendinţele naţionale şi internaţionale	11,8%
10. Mobilitate academică	5,9%
11. Cursurile din planurile de învăţământ nu asigură atingerea finalităţilor	5,9%
12. Realizarea activităţilor didactice în baza propriilor cercetări	5,9%
13. Corelarea obiectivelor generale cu competenţele de specialitate	5,9%
14. Crearea unui sistem optim de evaluare	5,9%
15. Motivaţia studenţilor	5,9%
16. Lipsa unor criterii precise de identificare a „calităţii”, instrumente, care ar duce la formarea calitativă a specialistului	5,9%
17. Reducerea normei didactice, numărului de studenţi în grupe	5,9%
18. Claritatea în specializări	5,9%

19. Corespunderea planurilor şi programelor exigenţelor formării specialiştilor	5,9%
20. Conducerea învăţământului la nivelul statelor participante la Bologna	5,9%.
21. Baze de practică decente	5,9%

Curriculumul universitar şi abordarea învăţământului pe competenţe

Reflectarea competenţelor-cheie în curricula pe discipline

Nr. d/o	**Competenţele transversale**	**Nr de discipline analizate**	**Frecvenţa manifestării competenţei**
1.	- ***Competenţe instrumentale***	21 de discipline	
	• Cunoaşterea fundamentelor teoretice şi praxiologice;		45
	• Analiza şi sinteza proceselor şi fenomenelor;		36
	• Aplicarea rezultatelor ştiinţifice de ultima oră în practica;		27
	• Evaluarea critică şi autocritică a activităţii.		9
2.	- ***Competenţe interpersonale***		
	• Adaptarea la condiţiile în schimbare;		7
	• Comunicarea eficientă în cadrul universitar;		6
	• Respectarea normelor eticii profesionale;		5
	• Respectarea relaţiilor interpersonale;		11
			5

	• Aprecierea şi acceptarea diversităţii şi multiculturalităţii.		
3.	- ***Competenţe sistemice*** • Manifestarea creativităţii în activitatea; • Stabilirea relaţiilor de interdisciplinaritate; • Stabilirea deciziilor în activitatea.		24 8 4

Frecvenţa utilizării obiectivelor

1. **Cel mai frecvent sunt utilizate obiectivele:**
   ,,identificarea şi definirea noţiunilor” – 422;
   ,,enumerarea şi descrierea” – 100;
   ,,analizarea şi sintetizarea” – 143;
   ,,interpretarea şi explicarea” – 143;
2. **Cel mai rar sunt utilizate obiectivele:**
   ,,abstractizarea” – 11;
   ,,extrapolarea” – 7;
   ,,deducţie” – 41;
   ,,luarea de decizie” – 38;
   ,,rezolvarea situaţiilor de problemă” – 17.
3. **Nu sunt prezente mai multe tipuri de obiective**

Evaluarea finală a competenţelor

Competenţe generale	**Frecvenţa în cadrul testelor de evaluare finală**
I. Competenţe instrumentale	
A. Cunoaşterea fundamentelor teoretice şi praxiologice ale psihopedagogiei	65

B. Analiza şi sinteza proceselor şi fenomenelor psihopedagogice	76
C. Aplicarea rezultatelor ştiinţifice de ultima oră în practica psihopedagogică	15
D. Evaluarea critică şi autocritică a activităţii psihopedagogice	49
E. Cunoaşterea unor tehnologii informaţionale şi aplicarea lor în practica psihopedagogică	13
II. Competenţe interpersonale	
A. Adaptarea la condiţiile în schimbare	15
B. Comunicarea eficientă în cadrul universitar	7
C. Respectarea normelor eticii profesionale	10
D. Respectarea relaţiilor interpersonale	11
E. Aprecierea şi respectarea diversităţii şi multiculturalităţii	18
III. Competenţe sistemice	
A. Manifestarea creativităţii	62
B. Stabilirea relaţiilor interdisciplinare	18
C. Stabilirea deciziilor în activitate	51

Frecvenţa operaţiilor cognitive dominante reflectate în testele de evaluare finală

TOTAL Frecvenţa	Nivele	Operaţii cognitive	Frecvenţa
164	cunoaştere	definiţi	28

		caracterizaţi	12
		descrieţi	22
		enumeraţi	8
		identificaţi	54
		explicaţi	26
		determinaţi	11
		relataţi despre	3
125	aplicare	analizaţi	51
		comparaţi	17
		clasificaţi	6
		Stabiliţi legături	14
		argumentaţi	18
		deduceţi	2
		demonstraţi	5
		reprezentaţi grafic	2
		sintetizaţi	4
		Stabiliţi avantaje/ dezavantaje	5
		aplicaţi	1
126	integrare	estimaţi	13
		elaboraţi	27
		apreciaţi	19
		propuneţi	28

		argumentaţi	21
		formulaţi	6
		proiectaţi	9
		soluţionaţi	3
		anticipaţi	3
		dezvoltaţi	2

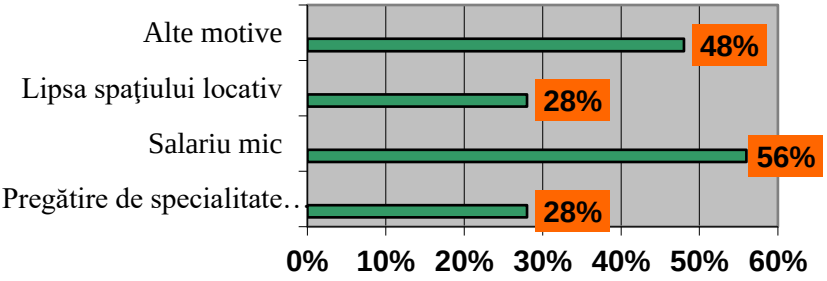
<u>Prioritate:</u>5. Conexiunea învăţământului superior cu piaţa muncii

Câţi absolvenţi ai universităţii "Universitatea de Stat din Moldova", s-au concediat pe parcursul ultimilor 5 ani?, inclusiv pe motive:

Angajatorii au răspuns:

- *28%- pregătire de specialitate insuficientă;*
- *56%- salariu mic;*
- *28% - lipsa spaţiului locativ;*
- *48%- alte motive.*

Absolvenţi ai USM concediaţi în ultimii cinci ani



Specialişti ai căror specialităţi duceţi lipsă (în cazul existenţei acestora)?

Au menţionat că au nevoie de specialişti 62% din cei chestionaţi. În mare parte angajatorul duce lipsă de profesori de *fizică* (chiar şi angajatorii din oraş), alte discipline exacte (matematică, informatică)

şi *limbi străine*. Dar în general situaţia este alarmantă la toate disciplinele (educaţie tehnologică, artă plastică, educaţie fizică, chimie, etc.) Orele puţine la aceste discipline fac dificilă angajarea specialiştilor.

Evaluarea propriului nivel de competenţă la momentul absolvirii

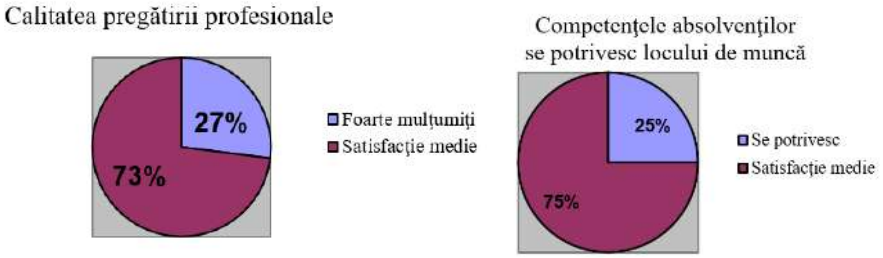
	Competenţe	UTM	USM
1.	Cunoaşterea domeniului de activitate	100 %	86 %
2.	Cunoaşterea domeniilor conexe	87,73 %	75 %
3.	Gîndire analitică	87,73 %	84 %
4.	Abilitatea de a însuşi rapid cunoştinţe noi	87,73 %	76 %
5.	Abilitatea de a negocia şi a lua decizii	100 %	96 %
6.	Abilitatea de a lucra în condiţii de stres	90,01 %	70 %
7.	Deschiderea către noi oportunităţi	95,35 %	57 %
8.	Abilitatea de a coordona activităţi	87,73 %	78 %
9.	Abilitatea de a utiliza timpul eficient	87,73 %	78 %
10.	Abilitatea de a lucra în echipă	87,73 %	91 %
11.	Abilitatea de a mobiliza capacităţile altora	87,73 %	93 %
12.	Abilitatea de a te face înţeles de ceilalţi	87,73 %	85 %
13.	Abilitatea de a utiliza calculatorul şi Internetul	87,73 %	70 %
14.	Abilitatea de a găsi idei şi soluţii noi	100 %	74 %

15.	Abilitatea de a prezenta produse, idei sau de a prezenta rapoarte în faţa unei audienţe	73,18 %	70 %
16.	Abilitatea de a scrie rapoarte/ documente	95,35 %	78 %
17.	Abilitatea de a scrie şi conversa în limba străină	65,99 %	65 %

Aprecierea competenţelor absolvenţilor de către angajator

	Competenţa	**Aprecierea angajatorului**	
		UTM	**USM**
	Competenţa generală	28 % - pozitiv 71 % - satisfăcător	27 % - pozitiv 73 % - satisfăcător
1.	Gîndirea analitică	15 % - pozitiv	25 % - pozitiv
2.	Abilitatea de a lua decizii	5 % - pozitiv	9 % - pozitiv
3.	Abilitatea de a lucra în echipe	23 % - pozitiv	42 % - pozitiv
1.	Capacităţi organizatorice	Slabe	Slabe
2.	Pregătire practică	Insuficientă	Insuficientă
3.	Responsabilitate	Scăzută	Scăzută
4.	Iniţiativă	Scăzută	Scăzută
5.	Comunicare	Scăzută	Scăzută

În ce măsură sunteţi mulţumit de pregătirea profesională a absolvenţilor pe care i-aţi angajat în ultimii 5 ani?



Fiind întrebaţi cum apreciază calitatea pregătirii profesionale, angajatorii (97% au răspuns la această întrebare şi au făcut comentarii) au menţionat 27% - sînt foarte mulţumiţi de pregătirea specialiştilor, 73% - au o satisfacţie medie.

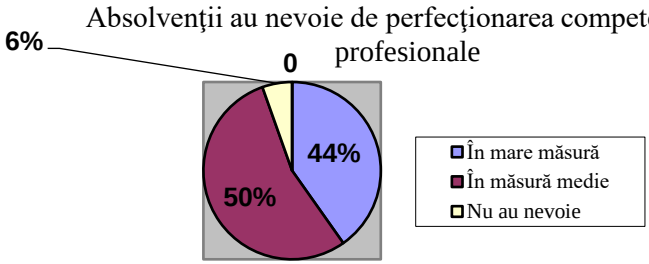
În ce măsură consideraţi necesară dezvoltarea competenţelor angajaţilor Dvs. prin instruire suplimentară? (cursuri de perfecţionare, reciclare, formare continuă etc.)

Fiind întrebaţi în ce măsură consideră că absolvenţii au nevoie de perfecţionarea competenţelor profesionale, angajatorul a răspuns în felul următor:

37%- în mare măsură;

50% - în măsură medie;

5%- nu au nevoie de perfecţionarea competenţelor.



Alte priorităţi:

1. Integrarea învăţământului, cercetării şi a mediului economic;
2. Promovarea valorilor general umane şi naţionale;

3. Promovarea educaţiei interculturale;
4. Valorificarea interdisciplinarităţii în cadrul educaţiei;
5. Promovarea managementului educaţional participativ, strategic, inovaţional;
6. Valorificarea resurselor umane în sistemul de învăţământ în corespundere cu standardele europene.

5.2.Internaționalizarea învățământului superior

Internaționalizarea sectorului învățământului superior este caracterizată de două tendințe contradictorii: creșterea cooperării între instituțiile de învățământ superior, departamente și persoane din întreaga lume și intensificarea concurenței internaționale pentru studenți și personal mobil.

Consecințele: crește oferta de absolvenți interni pentru piețele naționale ale forței de muncă - economia este competitivă și învățământul superior european trebuie să țină pasul.

În contextul fluxurilor internaționale de mobilitate a studenților, UE este un receptor net de studenți. Cu 700 000 mai mulți studenți neeuropeni studiază în UE decât studiază cetățenii europeni în afara UE. SUA este un receptor net de studenți din UE, cu mai mult de două ori mai mulți studenți din UE care merg în SUA decât invers.

De ex., în 2018, 138 000 de studenți americani au venit să studieze în Europa, și doar aproximativ 30 000 de studenți americani vin anual să studieze în UE.

Viziunea 2030

Fortificarea EHEA *incluziv, inovator și interconectat* până în 2030, capabil să facă Europa durabilă, unită și pașnică:

Incluziv, deoarece fiecare cursant va avea acces echitabil la învățământul superior și va fi pe deplin sprijinit în finalizarea studiilor și pregătirii;

Inovator, deoarece va introduce metode noi de învățare, predare, evaluare și practică, strâns legate de cercetare;

Interconectat, deoarece cadrele și instrumentele comune vor continua să faciliteze și să îmbunătățească cooperarea și reformele, schimbul de cunoștințe și mobilitatea personalului didactic și studenților.

Reforma învățământului superior 2022-2025

- *Consolidarea sistemului universitar* și de cercetare prin concentrarea resurselor, atât umane, cât și financiare;
- *Apropierea cercetării științifice de studenți* prin integrarea institutelor de cercetare în structura universităților;
- *Alocarea de mijloace financiare suplimentare* pentru a susține procesul de modernizare a învățământului superior și a sectorului de cercetare**.**

Reforma învățământului superior 2022-2025

Beneficii pentru studenți:

1. Studenții vor obține o diplomă de la o instituție de învățământ superior performantă, mai puternică, cunoscută pe plan național și internațional.
2. Vor avea mai multe oportunități de alegere a cursurilor și programelor de studii, pentru dezvoltarea lor profesională.
3. Vor beneficia de mai multe facilități: laboratoare bine dotate cu echipamente moderne, cămine renovate, săli și terenuri de sport modernizate.
4. Absolvenții de liceu vor avea mai multe șanse în alegerea profesiei și a instituției de învățământ superior.

Beneficii pentru cadrele didactice:

1. Vor fi membri ai unei comunități academice de elită, mai bine clasată internațional, mai stabilă, mai puternică, dar și mai bine remunerată.
2. Vor avea acces mai liber la infrastructura de cercetare și la rezultatele cercetării.

3. Vor beneficia de mai multe resurse pentru ameliorarea și modernizarea programelor de studii oferite.
4. Vor putea îmbina armonios activitatea didactică cu cea de cercetare.

Beneficii pentru cercetători:

1. Vor avea un loc stabil de muncă, care nu va depinde doar de proiectele câștigate sau realizate.
2. Vor avea șanse sporite de a accesa fonduri mai mari pentru cercetare, ei fiind parte a unei universități solide.
3. Vor avea posibilități să interacționeze mai strâns cu studenții care au vocația cercetării.

Teme pentru examenul scris la curs: „Program de modernizare a învățământului superior pedagogic din RM”

Sau

„Program de atragere și menținere a tinerilor pedagogi în învățământul general (grădiniță, școala primară, gimnaziu, liceu)”